

Szerkesztőség

Arad, Arad-palota

Kiadóhivatal

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József tőherceg-ut.)

Sürgönyeim Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Meg jelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

ELŐFIZETÉ

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 L
Fél évre ... 540 L
Negyed évre ... 270 L
Havonta ... 90 L

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival tölthető

Csak a tüdőbetegek?

A városi tüdőgyógyosorba, mint hírlék, a napokban bevezették a rádiót. Nagyon dicséretes dolog és humanus, emberszerűtlen érzésre vall annak részéről, akinek fejében ez a gondolat megszületett. Tényleg szegény, szomorú betegek nagyon rászorúlnak egy kis nemes és szép szórakozásra, ami gyógyulásukra is jótékony hatással van, hiszen még a laikusok is tudják, milyen jó, ha a tüdőbeteg olyan környezetbe kerül, ahol elszórakozik és elfelejti betegségét gyötörő gondjait.

Ismételjük, minden dicséret megilleti ezt az eszmét, de önkénytelenül felmerül ezzel kapcsolatban az a kérdés, hogy hát Aradon tüdőbajosnak kell az embernek lennie, hogy rádiót hallgathasson?... Vagy pedig úgy gondolkoznak illetékes helyen, hogy a tüdőbetegek nem veszélyes elemek ezen a téren? Megbízhatóbbak talán, mint az egészséges emberek? Vagy ha vannak — Isten tudja mi csoda — „titkok”, amiket nem szabad az itteni polgárnak meghallgatni, azok nem terjedhetnek el úgy ezek révén, mint akkor, ha mások is élvezhetnék ezt a csodálatos találmányt?

Mind olyan kérdések, amikre senki sem tudna kielégítő választ adni, ha a mostani rádióállapotokat akarják megvédeni. Még a leglakusabb ember előtt is nyilvánvaló lehet most már az, hogy külföldi koncertek és tudományos előadások hallgatásával a legkisebb ambíció mellett sem lehet államellenes „cselekményt” elkövetni. Épp ezért — és ezt tudják nagyon jól, ahol kell — nem vétehetőnek ilyen kilengésekre az aradi rádióhallgató tüdőbetegek sem. Na de viszont akkor miért tilos az egészségeseknek a rádiózás?

Braziliában az őserdők közepén az indiánok körülfigyelték Fawett ezredes tudományos expedícióját. A bajba került tudós-kutatók rádió útján kérnek segítséget és az egész világ füle hallgatja ugyyszólván aggódva a rádiókészülékeken azokat a jeleket, amiket az expedíció lead és mindenki igyekszik segítségre lenni. Szerencse, hogy nincs ránszorulva a bátor ezredes, mert erre felé ugyan küldhetné az S. O. S. jeleket, nem volna aki meghallaná. Hacsak a tüdőbetegek nem a városi tüdőgyógyosorban.

Ha már ilyen nagy óvatosság nyilvánul meg a rádió engedélyezése körül, miért nem vezetük be csupán a süketnémák intézeteibe? Ott aztán igazán veszélytelen lenne a dolog. Hisz azok se nem hallanak, se elmondani nem tudják a tiltott koncertanyagot. Ezek a tüdőbetegek?... Tudja Isten, még valami nagy bajt okozhatnak azzal, hogy meghallgatják valamelyik este Bartók Béla zongorahangversenyét. Nemde?...

Szomorú, hogy ezeket a sorokat le kell írni és hogy akkor kell papírra vetni őket, amikor a külföldön már a távolbalátót is bevezetik, a rádió pedig a határokon túl olyan közönséges valami, mint a telefon, vagy a cipőfényezés. Igazán ideje volna már, hogy Aradon más is hallgathasson rádiót, nemcsak a tüdőbetegek.

A liberális párt nem vállal közösséget a csalókkal.

A Dreptatea súlyosan megvádolja a közlekedési minisztert, sőt a kamara elnökségét is, hogy tudtak a panamákról. — Hogyan tették el láb alól azokat, akik veszélyesek voltak a panamistákra. — Bratianu ki akarja irtani a fekélyt a liberális párt testéből.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Enescu vizsgálóbíró még mindig Dambovitan tartózkodik, ahol folytatja a petróleumpanama ügyében megindított vizsgálatot. A panama letartóztatott hét gyanúsítottja feleltetett a táblai váditanácshoz, amely a napokban tárgyalja ügyüket. A kormány korminikét adott ki a liberális párttal kapcsolatban szarnyrakelt hírekről és kijelenti, hogy a párt szolidaritása csak a tisztességes dolgokra vonatkozik és a csalásokkal semmiféle közösséget nem vállal. Ezzel szemben a Dreptatea folytatja a leleplezési hadjáratot, amely most már világosan a közlekedésiügyi miniszter ellen irányul, akinek prefektus-össceje aktív részese a panamának.

A Dreptatea okmányokkal bizonyítja, hogy a közlekedésiügyi miniszter igenis tudott az egész dologról, sőt arra is megvolt benne minden jószándék, hogy miniszteri hatalmát és befolyását az eltussolásra használja fel. Egy levelet közöl a Dreptatea állítása igazolására, egy beszédes levelet, amit a miniszter írt a letartóztatott Irimescu-Candesti liberális képviselőnek. A levél tartalma rövid, de annál többet mondó: „Ne félj, mindent rendbe hozok!”

A nemzeti parasztpárt hivatalos lapja megállapítja, hogy erről a súlyosan kompromittáló levélről tudomással bírtak a vizsgálatot vezető hatóságok is. Ott volt azok között az akták között, amelyek a vizsgálóbíró asztalán fektüdtek. De csak volt, mert eltüntették onnan, alkalmasint ellopták, vagy ellopatták azokat, akiknek az érdeklükben állott. Súlyos megtorló intézkedéseket követel: a Dreptatea azok ellen, akik a kipattant panama körül is visszaéléseket követtek el. Megállapítja, hogy lefényképezték a bűnügy összes aktáit s így a vádpontokról a vádlottak szinte hamarabb értesültek, mint maga a vizsgálóbíró. Új vizsgálatra van most már szükség, amely arra is kiterjeszkedik, hogy kik követtek el az alkalmatlanokat és a többi törvénytelenséget, mert bizonyos az, hogy mindazok érdekelve vannak a panamában, akik a bűn eltussolására törekedtek. A vizsgálat egyébként teljes diszkrécióval folyik tovább s ha hinni lehet a hatóságok erejességében, hamarosan több újabb letartóztatásra kerül sor. A vizsgálat adatai szerint a dambovicai panama részesei érdekelve vannak a prahovai panamában is.

A letartóztatott gyanúsítottak igazalmakban bővelkedő konfirmációs tárgyalásán egyébként súlyos vádak hangzottak el több vezető politikus ellen is — írja a lap. — A tárgyaláson megjelent ellenzéki képviselők és újságírók a szünetek alatt hatalmas kárnát csaptak és több miniszter és liberális-párti politikus letartóztatását követelték, akik szerintük szin-

tén részesei a panamának. A lap megemlíti, hogy Brezeanu nemzeti-parasztpárti képviselő egyenesen a kamara elnökségét is megvádolja azzal, hogy tudtak a panamáról. Brezeanu képviselő egy nyílt levélben a következőket írta:

— A kamara elnökségében is voltak olyan személyek, akik érdekelve voltak a petróleumügyben és ezek lehetővé tették azt, hogy az Eldorado petróleum-társaság (melynek vezetősége szintén a vádlottak padján van ma) koncessziókat kaphasson bizonyos petróleum-ku-takra és az arról szóló törvényeket a parlament színter előtt az utolsó éjszakai ülésen a kamarával megszavaztatták, anélkül, hogy a törvényeket az előírás szerint könyomatták és szétosztották volna a képviselők között. Amikor pedig a kereskedelmi miniszterium tisztviselői látták, hogy bolondokháza, felfüggesztés, vagy áthelyezés vár mindazokra, akik a dambovicai petróleum-fődekről valamit is tudnak, természetesen óvakodtak még csak a szájukon is kiejteni a Dambovita nevet. És az, aki nem volt elég elővigyázatos, hamarosan Petrescu-Cozma főügyész és a többiek sorsára jutott. Antoniu ügyvéd, aki szintén a kereskedelmi miniszterium tisztviselője volt, egy szép napon megkapta az elbocsátását, kétségkívül azért, mivel szintén sokat tudott a petróleum botrányról. Ugyanígy járt egy Matescu nevű hivatalnok is, aki ugyan elég óvatos volt és ugyanúgy, mint a többi hivatalnok, mélyen hallgatott a botrányról, azonban ügyfélszik, mégsem bíztak benne s mennie kellett. Ugyancsak menesztették Lazeanu mérnököt is, aki Petrescu-Cozma vizsgálóbíró kérdésére mindent elmondott, amit tudott arról, hogy az állami petróleum-ku-tak hogyan kerültek idegen kézbe. Lazeanu mérnök néhány nap múlva megkapta az áthelyezését Nagybanyára az ottani aranybányához. És az áthelyezési dekrétum megemlítette, hogy az áthelyezés azért vált szükségessé, mivel Lazeanu mérnök specialista az aranybányászattal. A mérnök ezzel szemben kora ifjúságától kezdve mindig petróleum-telegen élt és akkor látott életében először aranybányát, amikor az áthelyezés követtékében Nagybanyára volt kénytelen költözni.

Érdekes különben az ügygyel kapcsolatban egy liberális képviselő nyilatkozata, aki ismerősei előtt kijelentette, ne legyenek olyan naivak, csak nem képzelik el azt, hogy a panama a kormány tudta nélkül robbant ki. Bratianu Vintila még elutazása előtt adta ki a parancsot, hogy ezt a petróleum-fekélyt ki kell metszeni a liberális-párt testéről. És mi volt a célja ezzel a miniszterelnöknek? Bebizonyítani az országnak, hogy a liberálisok azok, akik üldözik a panamát. Mindig hivatkoznak majd arra, hogy leleplezték ezt az ügyet, dacára annak, hogy liberális képviselők is bele voltak keverve a botrányba.

Ma délután különben fontos minisztertanács lesz, amelyen Stelian-Popescu igazságügyi miniszter beszámol erdélyi inspekciós utjának eredményéről, valamint informálni fogja a kormány tagjait a petróleum-panama ügyében megindított vizsgálat újabb fázisairól.

Az aradvárosi gépüzemek új igazgatója.

A timisoarai Politechnikum egyik tanárának kінálték fel a vizsgálat alatt levő Kaufmann Kamil állását.

(Arad, augusztus 23.) Kaufmann Kamil aradi gépüzemigazgató ellen folytatott vizsgálat minden részletét élénk figyelemmel kísérik az illetékes bucuresszi körök. Bucuresszi-i tudósítónk jelentése szerint az illetékes minisztériumban nagy érdeklődéssel várják a vizsgálat eredményét és Aradról állandó jelentéseket kapnak az ügy minden fázisáról. Befejezett tényként említik, hogy amennyiben a vizsgálat eredménye kedvezőtlenül dőne el Kaufmann Kamil szempontjából, úgy a minisztérium által kijelölt szakember foglaltja el az aradi gépüzemek igazgatói állását.

A minisztérium, mint biztos forrásból eredő hír mondja, igazgatóváltás esetén a timisoarai (temesvári) Politechnikum egyik előadó tanárát nevezik ki az aradi gépüzemek igazgatójává. A tanár, aki kiváló szakember ezen a téren, kineveztetése esetén megtartaná a timisoarai (temesvári) állását is és a heti két órai előadására autóménne át Timisoarara (Temesvárra). Értesülésünk szerint, ebben az ügyben már megtörténtek a tárgyalások a minisztérium és az esetleg aradi gépüzemigazgatóvá kinevezendő timisoarai (temesvári) politechnikai tanár között.

Detektív korában lopott is a sikkasztó santanai adóperceptáros

Egy névtelen feljelentés megdöbbentő adatokat tár fel Gredinariu Illés viselt dolgairol. — A sikkasztó santanai adóperceptor harminokileno darab ezüst kétkoronást lopott, százezreket költött és saját fogatján ruccant be mulatozni Aradra. A feljelentés szerint legalább egy milliót sikkasztott Gredinariu.

(Arad, augusztus 23.) Hónapokkal ezelőtt történt, hogy az aradi pénzügyigazgatóság feljelentésére az ügyészség letartóztatásba helyezte Gredinariu Illés újszentantai adóperceptort, aki, — mint a vizsgálat megállapította — közel háromszázezer lejt sikkasztott el az adópénzekből.

Ma délelőtt postán egy névtelen feljelentés érkezett az ügyészségre, amelyben egy ismeretlen valaki meglepő adatokat tár fel Gredinariu előletről. A terjedelmes feljelentés oldalakon át foglalkozik a vizsgálati fogságban lévő adópénztáros viselt dolgairol, aki — mint a névtelen feljelentés állítja — legkevesebb egymillió lejt sikkasztott el a kincstártól. A feljelentés szerint Gredinariu évekkal ezelőtt detektív volt Aradon s ebben a minőségében is egy ideig megtorlatlan maradt súlyos bűncselekményt követett el. Gredinariut ugyanis egy lopási ügy kinyomozásával bízták meg, a detektív el is fogta a tettest, a megmotozásakor nála talált 39 darab ezüst kétkoronást azonban magának tartotta meg. A feljelentő tanúként az ügyben Bugariu detektivre hivatkozik, aki rokonij viszonyban áll a károsulttal, akinek pénzét ellopták.

Továbbiakban elmondja a feljelentés, hogy Gredinariu saját fogatot tartott és sűrűn járt be mulatozni Aradra is. Mikakalán élő szüleit és nővéreit pedig állandóan nagyobb összegekkel segítette. Apjának éveken át havi 5—10.000 lejt apá-

názst adott. Amikor megnősült Gredinariu, 70.000 lejes nászajándékot vett menyasszonyának és a lakodalmi költségekre — mint állítólag maga Gredinariu mesélte — 45.000 lejt költött el. Ezután különféle, pontosnak látszó adatokat sorol fel a sikkasztó adópénztáros bűnös manipulációról a névtelen feljelentő, aki valószínűleg meghitt viszonyban állott Gredinariuval, mert igen jól értesültnak látszik.

Az ügyészségen természetesen bevezetik a vizsgálatot a névtelen feljelentésben állítottak valódiságának tisztázására, annál is inkább, mert nincs kizárva, hogy ezen az alapon sikerül megállapítani a Gredinariu által elsikkasztott közpénzek teljes összegét, valamint világosság derül a bűnös tisztviselő egyéb még homályban lévő viselt dolgaira is.

Megbüntették a spalatói merénylőket.

Ostromállapot Horvátországban.

Londonból jelentik: A Daily Mail jelentése szerint a jugoszláv kormány legközelebb kihirdeti az ostromállapotot Horvátországban. A Berlinbe kiküldött horvát delegáció összes tagjai ellen hazaárulás miatt bünvádi eljárást tesznek folyamatba.

Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány tegnapi nyújtotta át válaszijegyzékét az olasz követnek. A jugoszláv kormány mély sajnálkozását fejezi ki a szebenikói és a spalatói incidensek fölött. Kijelenti, hogy a bűnösöket már kinyomozták és megbüntették. A kormány gondoskodni fog hasonló incidensek megakadályozásáról.

Husz óráig telepatikus álomban.

(Pápa, augusztus 23.) Furcsa és tragikomikus eset színhelye volt a pápai Jókai Színház. A plakátok az Aradon is jól ismert Gold telepatikus artista előadását hirdették és a közönség zsufolásig megtöltötte a színházat. Nagy hőség bágyasztotta el az embereket s talán ennek volt tulajdonítható az a könnyen végzetessé válható incidens, a mely a telepatikus artista előadása alatt történt.

Javában folyt az előadás, midőn Gold artista be akarta mutatni a közönségnek, hogy szuggeráló ereje milyen nagy. A nézők közül Gross Győző pápai lakost arra szuggerálta, hogy válasszon a publikum közül magának menyasszonyt és valjón szerelmet annak. A szuggerált Gross Győző a közönség harsogó nevetése közepette tényleg le is térdelt az egyik hölgy előtt és szívére tett kézzel szerelmi vallomásra kezdett.

A következő percben azonban a nézők ajkára ragyogott a nevetés, mert a szerelmet valló szuggerált Gross Győző hirtelen — elaludt.

Már maga ez is megdöbbentő volt, hogy valaki szerelmi vallomás közben elalszik, a megdöbbenés azonban akkor hágott tetőfokáta, midőn Gross Győző álmából sehogy sem akart magához térni. A hipnotizőr, aki azonnal észrevette, hogy valami baj történt, igyekezett felébreszteni Gross Győzőt, ez azonban semmi módon nem sikerült neki. Az élesztési kísérletekben az ellenőrző orvos is részt vett, de neki sem sikerült felébreszteni az alaposan szuggerált médiumot. Végül is kénytelenek voltak a mentőket kihívni, akik azután a még mindig mélyen alvó Gross Győzőt beszállították a pápai kórházba.

A kórházban tovább folytatták az ébresztési kísérleteket, azonban Gross csak husz órai alvás után tért magához.

Képek a Szent István-díjról.

(Budapesti levél.)

A lóversenyszakértők szerint a lóversenyszegon legizgalmasabb eseménye a Derby, de Pesten mégis a Szent István-díj a legnépszerűbb versenynap a szegonban. Ezt a díjat 40 év óta Szent István napján futják le a magyar fővárosban és hétfőn is, talán még inkább, mint más évekkben, zsufolt villamosok, tömött autobuszok és autók végeláthatatlan sora kigyózott az új lóversenypálya irányába. Az autótaxikat már napokkal ezelőtt lefoglalták erre a délutánra, az Apponyi-téren sorszámot osztogattak az autobuszokra, a Rókus-kórháznál tömegostrom volt a 29-es villamosok ellen, a Keleti pályaudvar érkezési oldalánál a helyérdekű különjáratokra is rohamra indult a közönség.

Három óra után már ember ember hátán nyüzsgött a pályán. A zöld gyepeletti kék égboltról izzó hevességgel tűz alá az augusztusi napsugár: nem kell tartani a Király-díjat állandóan fenyegető záporosótól s így minden lehetőség megvan a koraósi új divatkreációk bemutatására. A Szent István-díj toalettjein a halványzöld szín dominált, a férfiak világos nyári ruhákban jelentek meg, de látni lehetett néhány cilindert is, a nagy turfesemények uniformis viseletét.

A nagytribün első páholyában a születési arisztokrácia foglalt helyet. Pontban fél négykor érkezett meg Horthy Miklós kormányzó és felesége, a mellette levő páholyban feltűnt József főherceg, Izabella, Augusztia és Magdolna főhercegnőkkel, a lovaregyleti páholyban Odescalchy Béla herceg, majd Batthyány Elemér gróf, Wenckheim Dénes gróf, Csekónics Gyula gróf. Batthyány Gábor gróf, Czi-

rák László gróf, Teleki József gróf, Sigray Antal gróf, Szirmay Sándor gróf. Harkányi János báró, Harkányi Sándor báró, akik sűrű megbeszélést folytattak a turf éllismert szakértőivel: Horthy Jenővel, Jeszenszky Elemér és Bossányi-Havas Tibor őrnagyokkal. A tábornoki kart Tótváradi-Asbóth Sándor képviselte, de lépten nyomon látni lehetett díszruhás huszártiszteket és magasrangu törzstiszteket. Mindenki a nagy eseményről beszél, jósol, tippel, vitatkozik, magyaráz és a sűrű embercsoportokból kihallatszik a nagy favoritnak: Alagnak a neve.

Gyors ütemben futják le az előző versenyeket és már csengetnek a mázsálóban, készülnek a nagy versenyre. A jártató bejáratánál feltűnnek a résztvevők: tíz telivér.

Büszke tartással lépkednek a lovak, minden érdeklődés és minden szem feléjük irányul. A jártatót háromszoros embergyűrű övezi, mindenki mustrálja, bírálja a lovakat, melyeknek mindegyike pályázik a 24.000 pengős díjra és dícsőségre. Sok hive van Infernó-nak, Anglia volt budapesti követe lovának, Pajzának, a Blaskovics-szinek képviselőjének, a sok sikert aratott Bandi II.-nek, Rum-nak, herceg Odescalchy büszkeségének, Rajná-nak, Sigray Antal gróf vörös-fehér kantáros krekkjének, a fekete Laviná-nak, a Wenckheim Dénes parádés lovának, titkos tippelők Horvát Ákos két lova: Palóc és Cinkos felé sandítottak, de a fogadók zöme, mondhatni háromnegyedrésze Alagot szemlélte jogos reményekkel. A jártató közepén Odescalchi herceg és Szigeti tréner előtt feszes háptákban áll Rum lovasa, a kis Csuta.

Körmölyan hallgatja az utasításokat: várásra lovagolni! A totalizátor-gépek zugvattogva ontják magukból a tikketteket. A

zöld és szürke kis cédulákon legnagyobbbrészt a 13-as szám mutatkozik. Alagnak a száma, a melyik itt ma kenternyerőnek látszik.

Mégis sokan kételkedően csóválják a fejüket:

— A 13-as...

A tribün előtti gyepon ünnepies parádé közepette mutatják be a lovakat a közönségnek. A tíz telivér próbágalopja sem változtatja meg a felőgást, hogy Alag a nyerő. Az 1800 métert jelző startzászló már ott lebeg és rövid kísérletezések után eíndul a mezőny. Sakkmester vezet, közvetlen utána Infernó, azután Bandi II., Rajna, Palóc, Cinkos, Alag, Lavina a sorrend. A forduló előtt már Infernó színei világitanak Bandi előtt és itt Alag kezd felnyomulni, de amint lovasa komolyan összeszedi, már készen is van és az egyenes elején verve viszszaesik. Itt még mindig Infernó van elől. Pajzán is próbál jönni, de csak egy pillanattig van Bandi II. és Rajna előtt. Most kívülről jön az eddig kiméletesen lovagolt Rum és a távostolpnál hatalmas szökésekkel előretörve, elshaban a vezetők mellett, könnyen egy hosszal elsőnek futva át a célon. Bandi II. nyakhozszal előzi meg Rajnát és a vert mezőny a következő sorrendben megy át a célon: Cinkos, Palóc, Lavina, Alag, Pajzán, Sakkmester és Infernó. Herceg Odescalchi Béla felé fordul minden figyelem. A Magyar Lovaregylet kiváló elnöke mosolyogva indul a mázsáló felé tartó lovához és szívesen fogadja a feléje áradó gratulációkat.

A totalizátornél majdnem hatszoros pénzt fizetnek azoknak, kik a legjobb lovat, a győztest fogadták, ugyanakkor pedig az értéktelenné vált tikkettek egész tömege kerül ki a zsebekből és repül a homokba. Mindmégannál 13-as... A szerencsétlen szám...

Megnyilt az interparlamentáris konferencia.

Loebe elnök Apponyiról. — Szóba került az optánkérdés. — Felháborodással ítélték el a jugoszláviai gyilkosságokat.

Berlinből táviratozzák: Az interparlamentáris konferencián a németek után a magyarok vesznek részt a legnagyobb számban. Magyarországot hatvan delegátus képviseli a konferencián. A konferencia első teljes ülésének megnyitása ma történt meg és a tanácsjavaslatára a konferencia elnökévé dr. Schukinget, a német csoport elnökét választották meg. A megnyitó beszéd után Müller kancellár hosszabb beszédében emlékezett meg az interparlamentáris unió működéséről, utána pedig Schuking elnök parentálta el az unió elhunyt tagjait. Megemlékezett a jugoszláv csoport halottjairól és Radicsról. Radicsot a nemzetközi parlamentarizmus egyik legkiválóbb egyéniségének tartotta, akit borzalmas gyilkosság ragadott el a parlament küzdőteréről. Ezt a gyilkosságot — mondotta az

előadó — minden kultúrember és nemzet a legnagyobb felháborodással ítéli el. Loebé, a német birodalmi gyűlés elnöke üdvözlő beszédet mondott, amelyben külön emlékezett meg Berzeviczyról, mint a konferencia egyik legérdemesebb tagjáról, majd sajnálatát fejezte ki gróf Apponyi távolléte miatt. A birodalmi gyűlés elnökének Apponyiról elhangzott nyilatkozata általános feltűnést keltett, mert emlékeztet még az a heves vita, ami Apponyinak a burgenlandi beszédéből kiolyólag keletkezett Loebé és Apponyi között. Ezután Lange az Unió főtitkára szólalt fel és szóba hozta az optánkérdést is. Sajnálkozását fejezte ki a Népszövetség eljárása miatt, amely részt ütött a döntőbírók működésén.

A brazilai expedíció borzalmas sorsa.

Dyott kapitány, aki Fawcett ezredes segítségére ment, veszélybe jutott. Az ezredes csontvázát megtalálták.

Newyorkból jelentik: Dyott kapitány, aki — mint jelentette az Aradi Közlöny — Fawcett ezredest kutatja expedíciójával, részletes rádiójelentést adott le, amelyek szenzációs és megdöbbentő részleteket tartalmaznak az ezredes tragédiájáról. Az ezredes, aki Brazília ismeretlen részeit akarta felkutatni, az indiánok kezébe került és még 1925-ben kivégezték. Azok az indiánok, aki annak idején az ezredes vezetői voltak, Dyott kapitányt be akarták vezetni a dzsungelbe, hogy megmútas-

ták a tudomány martirjának csontvázát. Az előnyomulást azonban az ellenséges indiántörzsek megakadályozták. A továbbiakban elmondja a kapitány, hogy expedíciójának jelenlegi helyzete rendkívül kritikus, mert állandóan félni kell, hogy az ellenséges törzsek fogságába kerülnek. Egyszermind közli Dyott kapitány, hogy ez az utolsó rádiójelentése, mivel akkumulátorja kimerült és a pótlás lehetetlen.

Öngyilkos lett egy budapesti szépasszony.

Kökény Ilona legjobb barátnőjének tragikus öngyilkossága két házasságon és egy váláson át. — Egy lipótvárosi házasság különös regénye.

Budapestről jelentik: A napokban késő este egy csukott autó állt meg a budapesti Grünwald-szanatórium előtt. Az autóból Kökény Ilona, az ismert kabaréművész nővérét ki, berohant a sanatóriumba, ahonnan csakhamar ápolók siettek ki és egy elalélt fiatal nőt emeltek ki az autóból.

Megállapították, hogy

világítógázmérgezés történt,

gyorsan oxigénbelelegzést alkalmaztak, de még így sem tudták a fiatal nőt eszméletre téríteni.

Asszonyosíveket analizáló francia regényíróknak kellene megírni annak a nyolc évnek a történetét, tragikus eseményeivel, fellobbanásaival, romantikus hátterével, aminek a végén Perlmann lipótvárosi nagykereskedő leánya, a szépségéről és hatalmas hozományáról híres Perlmann Vera, a gázcső csapjáiáig jutott.

Nagy eseménye volt 8 évvel ezelőtt a Lipótvárosnak Perlmann Vera házassága. Egy gazdag családból származott fiatal ügyvéd, Sebeök Dezső dr. vette nőül a huszéves gyönyörű leányt, aki

másfélmilliárd hozományt kapott.

A házasság négy évig tartott. Négy év után elvált a Sebeök-házaspár. A válást azonban érdekes aktus előzte meg. Perlmann Vera lemondott hozományáról az apánál maradt fiájára. A válás kimondása után

alig pár nappal később Perlmann Vera újra férjhez ment

és pedig Bossányi Havas István dr. kerületi előjáróhelyetteshez. A szép lipótvárosi úrléány mindössze nyolc napig élt együtt második férjével, a nyolcadik napon már benyújtotta a válókeresetet.

Soha senki sem beszélt róla, mi történhetett, miért hidegedett el oly hirtelen a szép, bronzvöröshajú asszony második urától. Elképzelhető a meglepetés, amikor pár hónap múlva a válókereset benyújtása után Perlmann Vera

visszaköltözött az első urához

Sebeök Dezsőhöz. Bossányi Havas István azonban nem akart válni. A válópör miatt húzódott. Perlmann Vera tehát nem léphetett új házasságra első urával. A szép fiatalasszony mintha kissé embergyűlölővé vált vol-

na, úgy visszavonult fejedelmén berendezett Szent Domokos-uccai villájába.

Azóta vigyázni kezdtek rá.

Tíz nappal ezelőtt azonban egyenesen rá tört az elvált szépasszonyra a sors. Hiába várta haza első férjét, Sebeök Dezsőt, sem az ügyvéd nem érkezett haza, sem levél nem jött tőle.

Megsugta valaki, hogy Sebeök Dezső állítólag Párisba utazott és talán nem is egyedül. Nem lehetett megnyugtani Perlmann Verát. Nyugtalan és ideges volt. Százszor is elsírta, hogy gyűlöli az életet, hogy meg fog halni. A társaságban

jelen volt Kökény Ilona is, aki a maga vídám módján igyekezett a kétségbeesett asszonyt megvigasztalni.

Ugy látszott, hogy sikere van a mókának, a tréfálkozásnak, mert amikor Perlmann Vera késő este elbucszott, már kedves mosollyal nyujtott kezet barátnőinek. Alig oszlott szét a szomszédos villában a társaság, Perlmann Vera barátnője rosszat sejtett és átküldte a szomszédos villába a szobalányát, nézze meg, mit csinál a Sebeökné nagyságos asszony, nincs-e valamire szüksége. A szobalány felkeltette a szakácsnőt, halkan bement a hálószobába, a hol azonban csak a hétéves Sebeök Tamást találta az ágyban. A kisfiu csendesen aludt. Az asszonynak azonban nyoma sem volt. — Szobáról-szobára kutatták, de nem találták meg. Végre benyitottak a fürdőszobába, honnan, amikor az ajtót felrántották, csak úgy dült ki a gázszag.

A szobalány nem vesztette el lélekjelenlétét. Zsebkendőjét szorította a szájához és az ablakhoz ugorva kinyitotta az ablak egyik szárnyát. Pár perc múlva már be lehetett lépni a fürdőszobába, ahol aztán csakugyan ráakadtak a szép Perlmann Verára. Ott ült egy karosszékben, amelyet az ebédlőből cipelt a fürdőszobába és a gázcsap mellett

fejét szépen, csendesen a karosszék támlájára hajtva, aludni látszott.

Fellármázták a házat, a szomszédokat, autót szereztek, amik aztán Kökény Ilona elvitte a szép Perlmann Verát a Grünwald-szanatóriumba.

MA, PÉNTEKEN

MARSPARTI APOLLO
 7/10-kor 5, 7 és 10-kor

DON JUAN

BYRON LORD SZENZÁCIÓS REGÉNYE.
 JOHN BARRYMORE,
 ESTELLE TAYLOR és MARY ASTORRAL.
 RENDES OLCSÓ HELYARAKKAL.

URANIA

SZOMBATON SZEZONNYITO PREMIER!

CHANTAGE,
 modern filmszenzáció.

A főszerepben:
 Huguette Dufles és Jean Angele.

Vasárnap d. e. 4, 12 órakor

NAGY MATINE

elsőrangú műsorral,
 Deésy Jenő társulatának fellépésével
 AZ APOLLO MOZIKBAN.

Meghalt Tóth Imre.

Az ő igazgatása alatt fejlődött naggyá a budapesti Nemzeti Színház. — A főváros temetett el.

Budapestről táviratozzák: Tóth Imre a budapesti Nemzeti Színház volt, és az országos színészeti akadémiája jelenlegi igazgatója, ma délelőtt fél tizenegy órakor kiszenvedett. Tóth Imre fiatal korában kiváló színész volt és értékes képességei révén hamarosan felkerült a fővárosba. Már tizenhét éves korában az akkori színészeti tanodába lépett, ahonnan 1876-ban egyenesen a budapesti Nemzeti Színházhoz szerződött, ahol 1884-ben főrendező lett. Nagy színészeti tehetségét atyjától, Tóth Józseftől, a híres Shakespeare-színésztől örökölte, aki egyúttal ismert fordítója is volt a nagy költőnek.

A budapesti Nemzeti Színház az ő igazgatása alatt felvirágozott és kiváló szervező ereje, valamint művészi meglátásai segítségével a legkiválóbb darabok a legkiválóbb előadókban kerültek a közönség elé, amely Tóth Imre segítségével igazán megtanulta szeretni és értékelni a színházat. Amikor nyugalmába vonult, leányfalusi birtokán telepedett le. Ez a birtok találkozója volt a leghíresebb művészeknek és Tóth Imre szívesen látott minden vendéget, különösen, ha vonatkozásban volt a színházzal. Irodalommal is foglalkozott. Emlékiratait két év előtt egy bécsi lap közölte és érdekes részleteket mutatott be a magyar színészetéről és színes elbeszélő modorban ismertette a híres régi magyar színészeket. Az utóbbi időben betegeskedni kezdett és ma délelőtt hetvenéves korában csendesen elhunyt. Előreláthatólag a magyar főváros díszsírhelyet ad az elhunyt színházigazgatónak, aki zászlóvivője volt a magyar kultúrának.

A szovjet válaszjegyzék Romániának.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A szovjet-kormány Litvinov aláírásával válaszolt a román kormány az orosz hajók ügyében küldött legutóbbi jegyzékére. Az orosz jegyzék kifejezi, hogy Oroszországnak nem kell módjában megbecsülni a kérdéses hajók értékét, ezért fenntartja magának a jogot arra, hogy ne ismerje el a román kormány tranzakcióját a szovjet tulajdonát képező javak eladásánál.

Egyúttal visszautasítja az eladásból származó összegek elfogadásának kötelezettségét, illetve azt, hogy a román kormány ezeket az összegeket a kártérítendő tulajdonosoknak tartja vissza, mert a hajók egyedül és törvényes tulajdonosa a szovjet-kormány.

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.
 Erdélyben premier! Ma d. s. 5, 7 bent, este 9 órakor a kertben is. Fanamet világszenzáció!

VARÁZSLÓ A filmművészet csodája,
 a legérdekesebb filmremekmű.
 Pazar killítás.

A főszerepben: Paul Wegener, Petrovich Sztetiszláv és Alice Terry.
 Mérsékeltén 5 leffel emelt helyárak. Jegyről idejében gondoskodjon.

Szenzációs nyilatkozat a Kellog-paktum ellen.

Egy híres amerikai jogász szerint szentesíti a háborút.

Newyorkból jelentik: Borchard hírneves nemzetközi jogász a williamstovni politikai intézetben tartott előadása alkalmával a legkíméletlenebbül támadta meg a Kellog-paktumot, amely szerint az angol és francia kikötések tömkelege miatt, teljesen kivetkőzött eredeti formájából. A paktum nemcsak, hogy nem akadályozza meg a háborút, de felsorolja

és szentesíti a háború legkülönbözőbb változatait. A paktum következtében az Unió bármikor belesodródhat egy reánézve érdektelen európai háborúba. Végül kijelenti, hogy meggyőződése szerint a szenátus ugyanúgy elutasítja a paktumot, mint Trianon ratifikálását.

A világ leggazdagabb emberei között.

Maharadszák, milliárdosok, ladyk és lazzaronik között Deauville gyöngy- és gyémánt-zuhatagában. — A legbensőbb, milliós kártyaszobában nincs értéke a pénznek.

(Deauville, augusztus 23.) Tobzódtó fénytűzésében Deauville ezidén még teljes önmagán, mintha ebben az olimpiási esztendőben verni akarna minden eddig ismert rekordot. Elmékedni rajta, hogy a legszerényebb szoba a finom szállodákban napi 400 franknál kezdődik és hogy az Ambassadeurs esti menüje 300 frank: naiv sopánkodás lenne itt, ahol annyi más megbotránkozni való akad. Nézd a világhíres festőt, aki két feleségével sétál itt karonfogva és annyira figyelmes, hogy páros napokon az egyik, páratlanokon a másik a jobbkeztől való. Nézd a fiatal hölgyek elkeseredett versenyét — százan vannak és ezren — hogy minél tökéletesebben személyesítsék meg a garconne típusát. Nézd a hallatlan mérközést: egy-egy dáma egyetlen délelőtti hányféle fürdőkosztümöt produkál, ötöt, nyolcat, tízet, anélkül, hogy közben egyszer is megmártotta volna lába hegyét a lenézett tengerben. Nézd a feszes trikóban öltözött nőket és gigolókat, amint a Bar du Soleilben, virágok közt szürcsölnek cocktailjeiket...

A tenger: a szegény rokon. Mindenki lenéz. Ott van. Hozzá tartozik a családhoz, a házhoz, az üzemhez, de nem vet rá ügyet senki.

De ha napfény csillog rajta végig és elsimulnak ráncai, ha mosolyog és végtelen perspektívákkal tárul az áttetsző fürdőmantillában, pókháló-pizzamában sétálgatók, a világ minden részéből idegyűlt milliárdosok elé, megesik, hogy egyik-másik közülük egy pillantásra méltatja, sőt, két filrt közt, szórakozottan talán egy elismerő szóra is: Csinos!

A világ leggazdagabbjai vannak itt, akik nem ismernek abszolutumokat. Idő, súly, szám, pénz nekik mind nem nagyon jelentős fogalom. Pénzkirályok, akik a százmilliók ormáról nézik az alatt nyüzsgő parányokat. Maharadszák, rabszolgatartók, tündökölő tömegfosztogatók. Van köztük olyan is, aki ott-hon, a hazájában: isten!... És mint másról a verejték, az asszonyaikról úgy csurog, úgy ömlik, patakszik, gyöngyözik: a gyémánt és a gyöngy. Aztán idejönnek még azok, akik a második és harmadik zónából való gazdagok, **nábod-imitátorok, csönvés mániákusok,** akik örök áldozatok árán részint kábujáni jönnek ide.

Itt van még aztán ez a nagy, ez az elvetemültségében már szinte infernai had: lazzaronik, akiknek nincs a világon mit vesztenie, mindenben csak nyerhetnek; — fiuk, lányok, férfiak asszonyok, vagy félneműk, cselédek, soffőrök, inasok, borbélyok, pincérek, jazz-muzsikások, magándetektívek, útsorások, croupier-k, előtáncosok, gitárosok, manicure-ök és pedicure-ök, színésznők, Wrangel-tisztek, messenger boy-ok, hamiskártyások, jockeyk, szerkesztők, politikai menekültek, kerítők, kalandorok és mi még. — **Irtóztató és sakáli tömeg: csatornai keverék,** bornaváló lesők, mindenre elszántak: a néje

selyemben, csipkében és hamis ékszerben, a férfiak fehérmadrágosán vagy frakkosán, esetleg valami előnyös formaruhában; mindenkinek mindene eladó, egészében vagy részletben; kanocsalul a véletlent vigyázza mind; van a mindannyiuk arcában, szemében valami vádolóan közös: Cody ezredesek és Buffalo Bill-ek öki, akik előlről-hátulról és esetleg elköltött szemmel vagy tükrökből mind a szerencsére fogják puskájukat; a kalandorok és véletlenek szárnyára fölkapni vágyók; a gazdagok szemerebbenésében reménykedők, lesvén, hogyan szolgálhatnák őket: a testüket a kedvüket, a kényüket, legpitzkosabb szenvedélyeiket alkánit, aminek öki, ha kedves nekik a szerencse, a cselédjévé rendelhetik magukat. A gazdagok ajkán még ki se mondott kívánságai: nekik parancs és talán a szerencse fölfakadó forrása; erre várnak mind, a szemükben extatikus mosollyal, az ajkukon göröcsös alázattal, a zsebükben pedig talán késsel, revolverrel vagy méreggel...

En legszívesebben szegény embereket számlítanak egyszer Deauvilleba, a kaszinóba, nézőknek, valami nagy-nagy kártyacsatához, mert léleknevelőnek találhám ezt a leckét. Amint ma elképzelné se tudnak, megtanulnak belőle megvetni a pénzt. Nem vennék többé komolyan. Akár az ucca szemetjét, amit tovább a szél. Benni voltam a szentélyek szentélyében, a legbensőbb játékszemben, az elmúlt szombaton. Az asztalok körül a világipar, a plutokrácia királyai. És néhány igen ragyogó dáma. A világhíres görög bankár adta a bankot. Hihetetlen szerencsével játszott.

— A bank most millió!
 — Banco! — felelte csendesen vele szembe az egyik maharadsza.
 A bank nyert. A maharadsza egy szemerebbenésére a bankárja csekket int ki a nyertesnek másfél millióról.
 — A bank három millió! — szól a bankár.
 — Banco! — kopogott ujjával az Ezer-egy éjszakából kiszakadt Indus. A banknak tolerance lett. Csend, egy hosszú perc. Aztán mint fáradt falevél lebbent a bankár elé a maharadsza második hárommillió csakkje.
 — A bank hat millió! — jelenti egykedvűen a bankár. A maharadsza mosolyog. Behunyja szemét, talán habozik. De már le is késett. Tőle jobbra jelentkezik egy másik hang:
 — Banco!
 Magastermetű, unottarcu, monoklis angol ur. A gyapotkirály.

Natmillióra megy a játék!
 A két kártyája után még egy lapot kér az angol. Csend. Akkor csönd, hogy hallani lehet a kártya zuhanását a zöld posztón. A bankár is vett lapot.
 — Hát — tárja föl igen hanyagul kártyáját a gyapot-ember.
 — A banknak zéró! — felelt a görög és mutatja. A croupier engedelmesen odatolja az angolnak a hat milliót, zsetonban, csekkben és az angol úgy türi, gyüri zsebre, mintha senmi se volna. Az asztal körül csak a nőket legatta föl ez a kis

Üzletfelosztás miatt
 hatóságilag engedélyezett
végeladást rendez
Grallert J. és Fia
 60 év óta fennálló 4289
óra- és ékszerkereskedése.
Mélyen leszállított árak!

csata, a férfiak nem tulajdonítanak nagy fontosságot az egészségnek. Aki látta e jelenetet, ha szegény ember, mint e sorok írója, lehetetlen, hogy e perctől fogva még komolyan vegye a pénzt. A milliót. A két milliót. Az öt és a sok milliót. Nem pénz, semmi az, amit így adnak egymásnak kézről-kézre, szinte örömmel, hogy szabadulnak tőle. Ami persze nem jelenti, hogy ha legközelebb egy ezer lejjel találkozom, ami mégis csak inkább pénz, tisztelettudóan süveget ne emeljek előtte.

Smith amerikai elnökjelölt feltűnést keltő beszéde.

Fogadalmat tett, hogy a békéért dolgozik. Newyorkból jelentik: Smith kormányzó beszédét, amelyben hivatalosan elfogadta az elnökjelöltséget, szövegvezetren hallgatták végig. Külpolitikai programjára vonatkozólag kijelenti, hogy Wilson idejében Amerika a többi országokkal nemcsak barátságát, hanem csodatát is élvezte. Most különösen a latin-amerikaiakkal messzemenő a bizalmatlanság az Unióval szemben. Beszédét így folytatta: — Kötelezem magamat olyan politikára, amely messzemenőleg tartózkodik Mexikó, valamint a többi államok behüvelybe való átváltozásától. Helyeslem azokat a törekvéseket, amelyek céljai közösek Wilsonéval. A döntőbírásgok megújítása és kiterjesztése azonban ezeknek alapvető jelentőségét lényegesen csökkenti. Ezután utal a tengeri haderő korlátozására vonatkozó szerződésekre, amelyeknek megvalósításáért egy lépést sem tettek. Így teljesen eredménytelen az amerikai diplomácia fáradozása. Amerika szilárd politikai alapelve, a szövetségesekkel szemben való teljes függetlenség, ami nem jelenti azt, hogy a nagy nemzetek nem működhetnek együtt. Kötelezem magamat, hogy a háború kiküszöbölése érdekében a legnagyobb és legerőteljesebb munkát fogom végezni. Ezután az alkoholtilorvényről beszélt és kijelenté, hogy az alkoholgyártást állami monopóliummá kell tenni.

A püspök és a női divat.

Linz püspöke hadat üzent a közös strandfürdőzés, a bubirizura és a kurtaszoknya ellen. Sfolder dr., linzi püspök a napokban pástorlevelet bocsátott ki, amelyben erősen kikel a közös strandfürdőzés, a bubirizura és a kurtaszoknya ellen. A püspök azt hirdeti, hogy annál veszedelmesebb az immorális női divat, mert az egészséges testkultusz hangzatos jelzavát vette fel, pedig a meztelenségnek semmi köze a testedzéshez és az egészség követelményeihez. A nők és férfiak együttes tornászása, amikor a nők egyetlen szál rövid nadrágban s vékony zubbonyban meztelen lábbal állnak ki ügyességüket összemérni a férfitorászokkal, csak arra való, hogy a maguk és a nézőközönség érzékiségét korbácsolják föl vele, nem is szólva arról, hogy a nők erőbeli teljesítménye nem felelnek meg a női karakternek — mondja többek között a pástorlevél. De még ennél is kárhuzatosabb a közös strandfürdőzés, a tánc a fürdőpartokon testhez tapadó nedves fürdőruhában, a hempergés a tengerpartok és tavak fvényén napfürdőzés ürügye alatt. A püspök utasításokat ad a papságnak, hogy az istentiszteletekről zárják ki az erkölcsstelenül öltözködő nőket, üldözzék a ponyvalrodalmat és ha a jó szó nem használ, foszszak meg az engedetlen hívőket a szentségök tisztoláltatásától.

Szatmári és szalontai urileányok lezülése Aradon

A rendőr kihalászott két tragikus sorsot az aradi éjszaka fertőjéből. Egyik kisleányt édesanyja üldözte el hazulról, mert szerelmes volt a leány vőlegényébe.

(Arad, augusztus 23.) Ma hajnalban két jól öltözött leányra lett figyelmes az Avram Iancu (Szabóság) téren posztoló rendőr. A leányok egy meglehetősen ház kapuján jöttek ki és futva igyekeztek egy mellékutcába. A rendőr utána sietett a szokatlan időben uccán tartózkodó urileányoknak és utolérte őket a Metianu (Forray) uccán. A meglepett leányokat igazolásra szólította, de azok zavarba jöttek és sirva próbáltak a rendőrtől elmenekülni. Később azt mondták, hogy egy aradi tisztviselőnek leányai és édesapjuk rosszul lett és orvosért voltak. Amikor a rendőr haza akarta őket kísérni, az egyik leány kétségbeesetten könyörögni kezdett, hogy hagyja őt szabadon és egyenesen a Marosnak akar menni, hogy öngyilkos legyen. A két leányt a rendőr bekísérté az ügyeletes komisszárhoz, aki azonnal megkezdte vallatásukat. A leányok eleinte konok hallgatásba merültek, majd megmondták nevüket. Az egyik P. Olga szatmári órás és ékszerész leánya, a másik kalandos története jellemző a mai kor romlottságára és a „modern nevelésre.”

Mind a ketten alig tizenhét évesek és együtt tanultak Oradea-maren (Nagyváradon) egy intézetben. A legjobb barátok voltak és a legutolsó iskolai év befejezésével elváltak egymástól és hazamentek szüleikhez. P. Olga, aki állandó levelezésben állott barátjával, Szatmáron megismerkedett egy fiatalemberrel, aki megkérte kezét. A vőlegény állandó vendége volt a leány családjának és a már kitűzött esküvő előtt, a menyasszony észrevette, hogy vőlegénye elhidegedett

tőle. Titokban figyelni kezdte a fiatalembert és arra a szörnyű felfedezésre jutott, hogy édesanyjával, illetve jövendőbeli anyósával viszonyt folytat. A leány a kétségbeesés első hangulatában öngyilkos akart lenni és egy este a Szamosba vetette magát, de kimentették. Az eset után anyja elűldözte a háztól és szülei kitagadták a szerencsétlen leányt, aki kissé nagyot hall.

P. Olga megírta barátjójának tragédiáját, aki azt válaszolta, hogy az ő sorsa is igen szomorú és ajánlotta, hogy együtt szökjenek meg Aradra, ahol új életet kezdhetnek. A továbbiakat a szalontai leány mondja el. Szalontáról több ízben járt be Aradra és megismerkedett egy asszonnyal, aki vele eleinte színházba, moziba járt, később férfitársaságokba vitte, ahol éjszakákat mulattak keresztül. Az asszony mindent elkövetett, hogy rábírja a leányt, hagyja ott szüleit és költözzön hozzá Aradra. Amikor megkapta P. Olga levelét, elhatározta, hogy barátjójával együtt fog Aradra költözni. P. Olga Szalontán találkozott barátjójával és együtt jöttek Aradra. Közben az az asszony, aki a szalontai leányt Aradra csalta, Bucarestbe költözött és átadta lakását a leányoknak. A két urileány azóta önálló életet élt Aradon, sok férfivel ismerkedtek meg, kávéházba jártak és lassan, de biztosan elindultak a lejtőn a züllés felé. A leányok vallomása alapján a rendőrség megindította a nyomozást a Bucarestbe költözött asszony kézrekerítésére, aki valószínűleg veszedelmes kerítőnő. A leányokat még a mai nap folyamán hazatoloncolták illetőségi helyükre.

Kényszermunkára ítélték a kémkedéssel vádolt magyar diákokat.

A clujli hadbíróóság Szilay Istvánt négyévi, Bányai Ferencet háromévi és Horváth Károly mechanikust egyévi kényszermunkára ítélte. — A vádlottak beismerték, hogy Magyarország javára kémkedni akartak.

(Az Aradi Közlöny clujli tudósítójának távirata.) A kémkedéssel vádolt magyar diákok bünperében ma délelőtt folytatták a főtárgyalást. Szilay István vádlott engedélyt kap az elnöktől, hogy kiegészítse tegnapi vallomását és bő részletességgel elmondja, hogy Tamási kapitány levelet intézett hozzá Budapestről, amelyben Szegeden találkozásra hívta. A kapitány egyenruhában volt — mondta Szilay — és lelkemre igyekezett beszélni, hogy Besztercén katonai körökben összeköttetést szerezsek számára. A kapitány meggyőzően tudott hatni magyar hazafiasságomra és én kötelességemnek tartottam megígérni, hogy Besztercén összeköttetésbe lépek a hadsereggel és megpróbálom kémeket szerezni a magyar ügy számára. Második találkozásunkkor Tamási adott nekem ötezer lej és husz pengőt, hogy azt felhasználjam és utasítást adott, hogy a további költségeimre vonatkozólag egy címet adjak neki, amelyen keresztül a szükséges összegeket hozzám juttathatja. Ekkor kaptam tőle a vegytintát is. Mikor hazajöttem, igyekeztem eleget tenni az utasításnak és előbb kerestem valakit, aki közvetíteni tudta a postaküldeményeket köztem és Tamási között. Így kerestem összeköttetésbe Horváth-al, akinek azonban nem mondtam meg, hogy kémkedési ügyről van szó. Azt állítottam, hogy Magyarországon élő menyasszonyom küld nekem pénzt és családom miatt szégyellem ezt saját címemre küldetni Nagynémedire. Horváth teljesen ártatlan az ügyben és sejtelmie sem lehetett arról, hogy kémkedési ügyről van szó. Horváth utján kétszer kaptam Tamásitól pénzt, egyszer 3500, máskor 4000 lejt.

— Besztercén elintézni valóm volt a hadkiegészítőnél és ottan ismertem meg Litvinchievicu őrmestert, akivel el akartam érni céloimat. Ez azonban, mint ahogy a vádiratban le van írva, nem sikerült és néhány napi tárgyalás után Stanculescu őrmester beárult és letartóztattak.

Bányai Ferenc vádlott elmondja, hogy amíg Szilay Besztercén járt, azalatt ő Désen lépett akcióba. Egy Bányai György nevű 81. gyalogezredbeli önkéntes őrmestert nyert meg tervének, a

ki már lépéseket is tett az iránt, hogy áthelyeztesse magát a 16. hadosztály parancsnokságához, amelynek irodáiban remélhette, hogy meg tudja szerezni a Bányai Ferenc által kért fontos katonai adatokat. De munkájában nem juthatott ennél tovább. Szilay letartóztatása bekövetkezett s a fiatal egyetemi hallgató bevallotta, hogy ki a bűntárs a kémkedés munkájában s ezen az alapon rövidesen őrizetbe vették Bányai Ferencet és Bányai Györgyöt, valamint Horváth Károlyt is. A 81. gyalogezred őrmestere azonban látva, hogy végzetes helyzetbe sodorta vállalkozása, annyira kétségbeesett, hogy a 16. gyalogos brigád parancsnokságának helyiségében föbelötte magát és rövid szenvedés után meghalt.

Horváth Károly mechanikus a leghatározottabban állítja, hogy nem volt tudomása barátai titkos megbízatásáról. Nem tudott arról, hogy azok kémkednek s így ő akaratlanul, tudtán kívül végzett szolgálatokat, amelyekről úgy vélte, hogy szót sem érdemlő csekély baráti szivességek.

Ezután több tanu kihallgatására kerül sor, majd Nicolae kapitány, hadbíró-ügyész tartotta meg vádbeszédét, amelyben a vádlottak magas intelligenciájára való tekintettel is súlyos megbüntetésüket kérte. A bíróságnak súlyos ítéletet kell hoznia — mondotta az ügyész — azért is, hogy például adjon Magyarországnak, amely az ott tanuló román állampolgárokat kémkedésre biztatja. A büncselekményt teljesen beigazoltnak látja és ezért a fegyelmesebb büntetés kiszabását kéri a bíróságtól.

A védők kifejtették, hogy a pszihikai előkészítés megtörtént ugyan, de a kémkedés végrehajtására nem került sor. A hadbíróáságnak erre tekintettel kell lenni. Ha azonban a bíróság ezt nem veszi figyelembe és mégis marasztaló ítéletet hozna, úgy a büntető törvénykönyv 20-ik szakaszának alkalmazását kérik, amely büntetlenséget biztosít a vádlottak részére, mert vallomásaikkal hozzásegítették az államhatalom közegeit, hogy egy esetleges készülődésben levő összeesküvést meg-hiusithasson.

A hadbíróág ezután tanácskozára vonult vissz-

szá és fél óra múlva kihirdette ítéletét. A hadbíróág Szilay Istvánt négy évi, Bányai Ferencet három évi és Horváth Károly mechanikust egy évi kényszermunkára ítéli. Az ítélet általános meglepetést keltett és kihirdetése után percekig néma csend volt a teremben, amelyet végül fegyvercsörgés zavart meg. A szuronyos őrség kísérte vissza a fogdába a szerencsétlen elítélteket.

Pantalló-ügy a városházán.

Az interimárbizottság ma egy a Neptunban elloptott nadrág ügyét tárgyalta. — „Jól néznénk ki, ha az összes eltűnt kombinékat rajtuk keressék a hölgyek.”

(Arad, augusztus 23.) Valami egészen szokatlant és különös ügy került ma az interimár bizottság elé és ez pár percre kivétköztette a zöld asztalt halálos komolysággal körülülő urakat, komor és kutató körülményességükből és egy kis napfényt jókedvet lopott be az egyhangu hivatali szobába. A cvikkerek és szemüvegek mögött felcsillant a derű pár pillanatra és szinte jól esett mindenkinek a kedélyes intermezzo, amelyhez egy aradi orvos, dr. M. jóvoltából, illetve pechje révén jutott a város vezetősége.

Dr. M. orvossal ugyanis az történt — mint azt megírtuk — pár héttel ezelőtt, hogy vadonatúj ruhájának nadrágját ellopták a Neptunban. Az aradi orvos úgy gondolkodott, hogy a Neptun a városé, következésképp a város tartozik neki megfizetni a nadrág árát. Be is nyújtott egy kérvényt ezíránt és ez került az interimár bizottság elé. Az elloptott nadrág ügyét Muresán János főmérnök ismertette, mint a Neptunnal kapcsolatos dolgok általános szakértője.

— Na és mi a propozíció? — kérdezte végül Mihulin elnök.

— Nincs — felelte egyszerűen a főmérnök. Talán majd a tisztelt bizottság.

A tisztelt bizottság tagjai fészkelődni kezdtek helyükön, mint mindig, ha kiadásról van szó. Már pedig itt is pénz forgott a kockán. Legalább is egy rend ruha ára. Végre Mihulin elnök törte meg a csendet, amit dr. M. elloptott nadrágja idézett elő.

— Miába — mondotta — a városé a fürdő, ott lopták el a nadrágot. Hát csinálni kell valamit.

Vulpe József azonban más véleményen volt.

— Jól néznénk ki — mondotta — ha megtérítenők M. doktornak a ruha árát. Holnap egész főmeg állítana be a városházára. Az egyik egy aranyórát követelne a városon, a másik egy láncot, a harmadik egy pár cipőt és végül jönne egy leánycsapat, amely kombinét akarna vásároltatni a tisztelt bizottsággal. Még majd ki kellene stafiroznunk az összes aradi lányokat.

A t. bizottságot láthatóan keftemesen érintették ezek a kellemetes inváziókra való kilátások és némelyik tagon szinte látszott, hogy nem venné rossz néven, ha egy pár csinosabb kombiné ügyét is le lehetne „tárgyalni”, de hát — sajnos — vannak szabályrendeletek, amiket egy pantalló ügy sem tud felborítani és a tisztelt bizottság csakhamar visszaesett a hétköznapi mederbe. Kimondotta, hogy nem teremt precedenst és átteszi az ügyet a rendőrségre. Elvégre az ő dolguk. Nyomozzák ki az elloptott nadrágot, ha tudják.

INGYEN KAPJA

6 hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-T

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1928. szeptember hó 1-től számítjuk.

SPORT

O Pesten a szerdára tervezett főtábori attrakciókat, amelyek Vogl M és Baum jutalomjátékát szolgálták, az eső elmosta, mivel azonban így is összegyűlt vagy 4000 főnyi közönség, 2×30 perces tréningmeccseket rendeztek, amelyek a következő eredményekkel véződtek: Hungária—Vasas 7:0 (1:0). Ferencváros—Ujpest 7:2 (3:1).

H I R E K.

Öreg kifli.

A jól bevált közkeletű szerint a vásárok és az évfordulók korát élik. Különösen az évfordulókét. A bajszkenőcs jubileuma pontosan összeesett a boldogult Chopin centennáriumával, költséget és fáradságot nem kímélve kiásták a cipőperth születésnapját, a bakbáé hívei is nemrégiben rendeztek egy nagyszabású kegyeletet, legújabbán pedig a szivar jubileuma ment füstbe.

Ma reggel a tej mellett jutott eszembe, hogy a kifli sem hagyja magát.

A kifli is jubilál. A bécsi lapok tele vannak a mérsékelt népszerű péksüteménnyel, mely jövőre lesz négyszáz éves. A bécsi pékek a jövő évben készülnek megünnepelni a kifli negyedik centennáriumát, tudniillik az első példány ebből az élvezeti cikkéből Bécsben látott napvilágot 1525-ben, amikor a törökök Bécs városát ostromolták. Ennek az eseménynek az emlékére kezdtek félhold alakra sütni a kenyértészta.

A magyarázat pontos, bár nem eléggé költői. Mennyivel szebb lenne például egy meghatározó szaklegendát kreálni a szerelmes péklegényről, aki olyan jó volt, mint egy falat saját készítményül kenyér és olyan forrón szerelmes, mint a sütőkemence. Ez a legény, mondjuk, szívközi állapotban kiballagott a mezőre, felmélázott az újhokra és annyira megbabonázta a hideg búzájú égitest, hogy nyomban elhatározta: megcsinálja az egészét tésztában.

— Ezt a tésztát — csodálkozna el a legenda szerint az imádott hölgy és tüstént rászánta magát, hogy kenyere javát a péklegény oldalán fogja elfogyasztani.

A pékek pedig ennek az emlékére kezdtek vala félholdalakúra szobrászni a dagasztványt, amely a modelül szolgáló égitesttől többek között abban is különbözik, hogy sohase nő, ellenben mindig kisebb lesz.

Egykoru krónikák szerint a kiflinek eleinte két krajcár volt az ára. Később kettőt adtak három krajcárért. A világháború idején pedig egyáltalán nem adtak. Népdalban nem öröklítették meg ellentétben ikertestvérével, a zsemlyével, amely nem fér a zsebembe. Iyen zsemlye azonban csak a népdalban van. Különben jövőre a kifli is kerek lesz: kerek négyszáz éves.

Négyszáz éves a kifli! És még vannak em berek, akik csodálkoznak, hogy olyan — kemény.

— **A jugoszláv király pár Romániába jön.** Bucurestiből jelentik: Techirghiolból jelentik, hogy odavárják a jugoszláv királyi párt és fiait, akik számára a Resovszki-féle villát foglalták le.

— **Bratlanu kormányelnök szeptember közepén tér vissza az országba.** Bucurestiből jelentik: Bratlanu Vintila miniszterelnök szeptember elsején Royatból Párisba utazik, ahol két héttig marad, azután visszatér az országba.

— **Román aviatikusok tokiói repülőutja.** Bucurestiből jelentik: A Lupta értesítése szerint a román aviatikusok egy Bucuresti—Tokió közötti repülőutat készítenek elő. Gogu Stefanescu főhadnagy lesz valószínűleg ennek a repülőutnak a vezetője, akinek számára már az anyagi eszközök is rendelkezésre állanak és még csak a kormány jóváhagyása van hátra.

— **Kollaborációs tárgyalások Maniu és Titulescu között.** Bucurestiből jelentik: Az Adeverul szerint Maniu és Titulescu között kollaborációs tárgyalások folynak és lehetséges, hogy ezek sikerre is vezetnek, mert egyedül Titulescu az, akinek a nemzetparasztpárttal sohasem voltak ellentétei. Mindkettőjüknek közös a felfogásuk azokról az eszközökről, amelyek a kollaborációt lehetővé teszik.

— **Oradeán lesz a romániai városok kongresszusa.** Bucurestiből jelentik: A romániai városok szövetsége Oradeán tartja ezévi közgyűlését Costinescu bucuresti-i főpolgármester elnöklésével. Ez alkalommal a városok központi szervezetéről, valamint különböző kérdésekről fognak tanácskozni.

— **Az amerikai magyarok megkoszorúzták Kossuth szobrát.** Budapestről táviratozzák: Az amerikai magyarok ma délelőtt ünneplés keretében között megkoszorúzták Kossuth szobrát és látogatást tettek a parlamentben.

HARRY LIOTKE — MARIA PAUDLER

— **Sauerwein magas kitüntetést kapott.** Párisból jelentik: A francia kormány Julius Sauerweint, a Matin ismertnevű munkatársát, a becsületrend parancsnoki rendjével tüntette ki. A becsületrend parancsnoki jelvénye a legmagasabb francia kitüntetések közé tartozik és eddig csak miniszterek, nagykövetek és magasrangú katonatisztek kapták meg.

LEGUJABB SLÁGERÉT

— **A kofák a Szabadságtéren akarnak aratani.** A kofák ma újból lármás deputációval jártak a városházán és azt kérték, hogy mindnyájukat a Szabadságtéren helyezték el és ne válasszák ketté a piacot. Dr. Robu interimár bizottsági elnök közölte a megjelentekkel, hogy az eddigi rendelkezéseken nincs módjában változtatni.

KRITZENDORFBAN VESZTETTEM EL A SZIVEMET

— **Engedélyezték a Daubner és Seidner-cukrársza terraszát.** A Daubner és Seidner-cukrársza az uccára egy terrasz létesítését kérte a várostól. Az interimár bizottság az engedélyt 500 lej lefizetése ellenében megadta.

MINDENKINEK MEG KELL NÉZNIÉ

— **Rádión az aradi tüdőszanatórlumban.** A városi tüdőgondozó részére beszerzendő Röntgen-készülékre két ajánlat érkezett eddig a városi főorvosi hivatalhoz. Ebben az ügyben később fog dönteni a város vezetősége. Itt említjük meg, hogy az interimár bizottság határozatához képest a betegek szórakoztatására a legközelebbi napokban rádiót szerelnek fel a tüdőgondozóban.

A MAROSPARTI ÉS APOLLO MOZGOKBAN

— **Rablók kifosztottak egy tehervonatot.** Bucurestiből jelentik: Nidiseni és Berheci között egy tehervonatot rablók támadtak meg és hat vasuti kocsit kifosztottak.

— **Nyolcezer dolláros vízszűrőt vásárol a város.** Az interimár bizottság felhatalmazta az üzemetek egy 8000 dolláros vízszűrőkészülék megvételére. Ezt a vásárlást már régebben jóváhagyta a miniszterium és a gépre nagy szükség van a vízműveknek, mivel a vízszűrés most igen primitív módon történik.

— **Pótimaház a nyári színházban.** Az aradi zsidó hitközség a szeptember 14-től 24-ig terjedő ünnepekre elkérte a várostól a nyári színházat, hogy ott pótimaházat rendezzenek be a szóbanforgó tíz napra. Az interimár bizottság teljesítette a kérelmet.

— **Az aradvárosi kéményseprők védelme.** Az aradi kéményseprők ma küldöttségileg jártak a városházán és intervencióra kérték fel dr. Robu János interimár bizottsági elnököt abban, hogy a készülő megyei kéményseprőszabályrendeletet úgy készítsék el, hogy az az aradi kéményseprők érdekeit is megvédje és ne csökkentsék a kerületeket, amint azt tervezték.

— **Fontos katonai tárgyalások Bucurestiben.** Berlinből jelentik: Bucurestiben, Varsóban és Prágában Franciaország vezérkari kiküldöttel hetek óta tartó tárgyalásokat folytatnak, amelyeknek eddig is szenzációs eredményük van. A Párisból kiküldött Lerond tábornok Bucurestiben elismertette a lengyel-román katonai egyezmény interpretálási differenciáit és megvetette az önálló román manciós ipar alapját. A tábornok Bucurestiből Prágába utazott, ahol Lengyelország és Csehország között folytat közvetítési tárgyalásokat.

— **Tizenyolc évig aludt egy leány.** Jöhannsburgból jelentik: Egy tizenyolc esztendő leány, aki arra a hirre, hogy vőlegénye halos szerencsétlenség áldozata lett, tragikus álomba merült, most felébredt. A tizenyolc esztendői álom után elfelejtett beszélni.

— **Megdőltek a vágóhíd elleni panaszok.** Megirtuk, hogy Margineanu Traian aradi mérsáros panaszt emelt, hogy a vágóhídon nem engedték levágni barjuját, holott utána egy nagyvágó 12 borjut is vágható. Az ez ügyben bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a panasztevőnek nem volt rendben a járata és ezért nem engedték vágni, másrészt pedig aznap egyáltalán nem volt vágás a vágóhídon. A kérdéses nagyvágó szombaton a hivatalos idő betelte után rituális célokra több borjut tényleg levágott, de ehhez — mint az interimár bizottság is megállapította — joga volt a városi szabályzat értelmében.

Haro a nátha ellen.

Honnan származik a nátha? Erre vonatkozólag legalább husz elmélet van. Hogyan kell gyógyítani? Erre vonatkozólag ismét van legalább husz biztos és csilhatatlan módszer. De gyakorlatban egyik sem igen segít s ez az ártatlannak nevezett nyavalya állandóan gyötri a boldogtalan emberiséget. Tehát mikép védekezzünk ellene? Ugy, mint más egyéb baj ellen, melyet nem tudunk meggyógyítani: ki kell nevezni — egy bizottságot.

Amerikából jön a hír, hogy tényleg kiküldtek egy bizottságot, amelynek legelső feladata a nátha tanulmányozása, a Chemical Foundation pedig 200 ezer dollárt bocsátott a tudományos buvárkodás céljára. Ha megpillantjuk ezt a nagy számot, valóban arra vagyunk kénytelenek gondolni, hogy a nátha sokkal komolyabb betegség, — mint általában vélik. E bizottság tagjai azt állítják, hogy legalább 5 esztendőre van szükségük, míg a nátha pontos keletkezéséről és gyógyítási módjáról felvilágosítást adhatnak nekünk. Addig adatokat gyűjtenek, kísérleteznek, a kísérletezésben szakorvosok, bakteriológusok, vegyészek, biokémikusok egyaránt részt vesznek. Mindnyájan harcra szállnak a nátha ellen. Kíváncsiak vagyunk, ki lesz erősebb, a nátha, vagy ők.

— **A Monitorul Oficial sikkasztója is kiemendőt a vacaresti-i fogházból Bucurestiből jelentik:** A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy Falcoianu, a Monitorul Oficial sokmillió sikkasztója szintén több ízben szabadságot kapott a vacaresti-i fogház igazgatóságától és az éjszakákat különböző mulatóhelyeken töltötte.

— **Eltemették Balan haramia három áldozatát.** Bucurestiből jelentik: Feketehalmon tegnap temették el Balan rablóvezér három áldozatát az egész környék rendkívül nagy részvéte mellett. A rablóvezér üldözése a legnagyobb apparátussal folyik, de eddig még eredménytelenül.

— **A városi középületek karbantartása.** Az aradi r. kath. egyházközség építkezési segélyt kért a várostól. Az interimár bizottság elhatározta, hogy ebben a kérdésben majd akkor dönt, ha a költségvetést jóváhagyták. Ezzel kapcsolatban szóba került, hogy a város középületeinek karbantartása a most készülő kimutatások szerint óriási összegeket vesz igénybe, amik hetenként 150.000 lejt is kitesznek. Az erre vonatkozó jelentés legközelebb a bizottság elé kerül.

WEINBERGER-olpök leszállított árban!

— **Robbanó anyagok egy folyó medrében.** Bucurestiből jelentik: Pitești mellett az Arges folyó vize kiszáradt és a folyó medrében lóporos lövedékmaradványokat találtak. A hatóságok megtették az intézkedéseket az egész terület feltárására és a veszélyes robbanó anyagok eltávolítására.

— **Rablógyilkos vámorok.** Szegedről jelentik: Beovics József vámorihadnagyot és járőrtársát Vass József őrvezetőt a határon a szőkevény vámorok megtámadták és a főhadnagyot életveszélyesen, az őrvezetőt súlyosan megsebesítették. A vizsgálat megállapította, hogy Mónus József és Berg Dániel járőrök kirabolták a század irodájának pénztárát és tizezer pengőt elraboltak. Ugyancsak a járőrök támadták meg és rabolták ki a főhadnagyot és őrvezetőt. Kézrekerítésükre négy század katonaságot rendeltek ki.

FELICIA lesz ARAD

nagy szenzációja.

— **Városházi hírek.** A város ezentúl mindennap felocsoltatja a piactereket s így igyekszik megszüntetni azokat az egészségtelen állapotokat, amik ott eddig uralkodtak. — A városi mérnöki hivatalban most dolgozzák ki a terveket a Neptun-fürdőnek jövő évre modernizálására és átépítésére. Valószínű, hogy kedden ezirányban javaslatot is tesz a hivatal az Interimár bizottságnak. — A ségal uccák igen elhanyagolt állapotban vannak. A város vezetősége elhatározta, hogy a lehetőség szerint fokozatosan javítani fogja azokat. — Ma került az interimár bizottság elé az a pályázati hirdetés, amit a szegényház élelmezésének kiadására készítettek el. A hirdetmény szerint az élelmezést három évre adják ki 20.000 lej kaució mellett. — A Török Gábor-uccai lakosok közös beadványt intéztek a városhoz, amelyben az ucca kikövezését kérték. Az interimár bizottság elvben teljesíthetőnek találta a kérelmet és elhatározta, hogy a kövezés költségét a jövő évi költségvetésbe feveszi.

— **Földrengés Perzsiában.** Teheránból jelentik: Chorossan tartományban tegnap több városban erős földrengés volt. Tizen meghaltak és több ház összedőlt.

— **Bosszúból rabolták ki a fatelepet éjjeli őrt.** Az Aradi Közlöny jelentette egyedül azt a vakmerő betörést, amelyet az éjszaka követtek el Mátei Miklós aradi éjjeli őr Str. Certasilor (Szent Pál-uccai) lakásán. A betörők negyvenkétezer lej készpénzt loptak el és az éjszaka folyamán megindított nyomozás a betörés helyszínén egy cédulácskát talált, amelyen ez állott: „Saját káran tanul az ember.” A cédulát a betörők hagyták ott, akik az éjjeli őr vallomása szerint bosszúból követték el a betörést. Elmondotta a rendőrségen, hogy az ujaradi hid közelében lévő fatelepeket őrizi, ahol az utóbbi napokban gyanús embereket látott, akik valószínűleg be akantak törni a telepre. A legnagyobb figyelemmel őrködött a telepen, hogy megakadályozza a betörést. Lehetőségesnek tartja, hogy a tettét azok követték el, akik a fatelepet akarták kirabolni. A rendőrség tovább nyomoz.

— **Pénteken este nagy halvacsoza az aradi Ujságrólklubban.** A jazz-band-et a közkezd volt Vécsey-zenekar szolgáltatja.

— **Öngyilkosság öntudatlan állapotban.** Debrecenből táviratozzák: Nagy Pál ötvenöt éves földműves felakasztotta magát, de idejekorán észrevették és levágták. Amikor magához tért, elmondta, hogy az öngyilkossági kísérletet öntudatlan állapotban követte el és egyáltalában nem emlékszik arra, hogy hogyan tette meg az előkészületeket az akasztáshoz. Valószínűnek tartja, az önkasztás úgy történt, hogy feleségével összevesztett és annyira ideges lett, hogy elvesztette öntudatát és ilyen idegállapotban követte el a tettet. Az érdekes öngyilkosság nagy feltűnést keltett.

— **Halálos gyomormérgezések a dinnyétől.** Budapestről táviratozzák: A somogy megyei Táb községben több halállal végződő gyomormérgezés történt. Szántó Gyula földbirtokos dinnyét vásárolt és feleségével és három fiával ették belőle. Szántó és egyik fia azonnal rosszul lettek és a székesfehérvári kórházban szörnyű kínok között kiszorultak. Szántó borzasztó kínjában halát és bajusát kitépte és fia ujjait leharapta. Az anya és a másik két gyermek szintén rosszul lettek, de a dinnyéből keveset fogyasztottak és remélhető, hogy megmenekülnek a haláltól. Az a gyanú, hogy a dinnyét szándékosan megmérgezték, vagy olyan helyen termelt, ahol léptetés állatot földelték el. A vizsgálat folyik.

— **Autóbaleset Aradon.** Súlyos autóbaleset történt ma délután Aradon a Str. Eminescu (Deák Ferenc) uccán. Egy oradeamarei autómobil nekiment az uccában lévő butorúztet kirakatának és összetört. Szerencsére az autós utasai csak kisebb horzsolásokat szenvedtek. A nyomozás megindult, hogy ki okozta a balesetet.

— **Dr. Haber szülész-nőorvos** Str. Corvin Mátei 1. szám alá (Szabadság-tér—Hunyadi-ucca sarok) helyezte rendelőjét. Rendel. d. e. 10—11-ig, d. u. 3—5-ig.

— **1000 új művészlemez érkezett Kerpöthez.** zel nedvesítsék meg halántékukat. Két-

Hogyan választják királylyá Achmed Zogut.

Nagy előkészületek a királyválasztásra. — Wied herceg nem mondott le Albánia trónjáról.

(Páris, augusztus 23.) Tiranai jelentések szerint bizonyosra vehető, hogy hétfőn, augusztus 27-én az albán nemzetgyűlés királylyá proklamálja Achmed Zogu bégét, aki I. Achmed név alatt fog uralkodni. Valamennyi külföldi állam már hozzájárult ahhoz, hogy Albánia élére király kerüljön, csupán Jugoszlávia és Franciaország emelnek vétőt azzal az indoklással, hogy Achmed Zogu bég királysága Olaszország területi aspirációinak szószólója lesz.

Milánóból jelentik: Albánából érkező jelentések szerint a nép mindenütt tüntet a monarchista államforma mellett. Durazzóban tegnap nagy népgyűlés volt. Kiáltványt fogadtak el, amelyben követelik, hogy az augusztus 27-ére összehívott alkotmányozó nemzetgyűlés változtassa meg az államformát és válassza királylyá Achmed Zogu bégét. Tiranában, Albánia jelenlegi fővárosában szintén népgyűlésen tüntetett a lakosság Achmed Zo-

gu királylyá választása mellett. Most már egészen bizonyos, hogy a jövő héten Achmed Zogu királylyá kiáltják ki. Az alkotmányozó nemzetgyűlés tagjai kézfelemeléssel mondják ki az alkotmány megváltoztatását és Achmed Zogut királylyá választják, akiknek fejére a Skander bég ősi koronáját fogják helyezni. Achmed Zogu jelenleg távol van Tiranától és Durazzo melletti birtokán tartózkodik. Kastély körül valóságos sátorváros nőtt ki, itt gyülekeznek az albán nemeselek, hogy az alkotmányozó gyűlés után nyomban megejtsék a királyválasztást. A történelmi nevezetességű nemzetgyűlésen Achmed Zogu bég nem vesz részt, hanem a nemzetgyűlés elnöke fogja felolvasni üzenetét.

Egy müncheni lap tudósítója meginterviewolta Wied herceget, Albánia volt fejedelmét, aki kijelentette, hogy ma is Albánia fejedelmének tartja magát és igényli a trónt halála után utódainak. Bevárja az alkalmas időpontot, hogy inoait érvényesítse.

Szörnyű orkán pusztított Német- és Olaszországban.

Dionagyságu jég Páduában. — Emberélet is pusztult a viharban. — Óriási károk.

Hamburgból jelentik: Schleswig-Holstein felől szörnyű orkán pusztított az éjszaka, amely a környéki természetnek nagyrésztet megsemmisítette. Egy kis leányt a villám megölt és számos embert megsebesített. — Milánói jelentések szerint, Felsőolaszországban szintén heves viharok és óriási jégesések voltak. Bergamóban a szélvihar gyökerestől tépte ki a fákat és a természet teljesen elpusztította. Valle

Cavalin községben olyan felhőszakadás volt, hogy az egész község víz alá került. Páduában dió nagyságu jég esett. Friulban elpusztultak a telefonvezetékek és a monferatói szőlővidék teljesen elpusztult. Firenzében a hatalmas felhőszakadás miatt árvíz veszély fenyeget. A kár az eddigi megállapítások szerint csupán a szőlőkben három millió líra.

Az emberi könny a bacillusok legnagyobb ellensége.

Egy angol tudós szenzációs felfedezése. Egy kanálnyi könny meggyógyítja a legmakacsabb szembetegséget.

(London, augusztus 22.) Az emberi könnyekkel, mint a szenvedés csillogó szimbólumával eddig főképen a költők foglalkoztak. — Ezer és ezer változatban írták meg azokat a könnyeket, amelyeket mások szemében láttak és azokat, amelyeket ők maguk hullattak. A sokkal gyakorlatibb téren mozgó orvostudomány is foglalkozott a könnyekkel és miután megállapította élettani jelentőségüket s működésük célját, továbbra is a költők birtokában hagyta.

Most azonban egy angol orvostudósnak felfedezése az emberi könnyeket a gyakorlat terén fontos szerephez kívánja juttatni. Nem másról van szó, mint arról, hogy kanálnyi könny is kitűnően ható gyógyszerül szolgál bakteriumokozta megbetegedéseknél.

Még mielőtt az ember tréfásan arra az ötletre jut, hogy valamelyik érzélgős vénkisaszszony ismerősét megkerje: sirjon óránként egy kanállyal, mert fertőzőes torokgyulladását kívánja azzal gyógyítani, arra kell gondolnunk, hogy az orvostudomány eddig is nem egyszer produkált az emberi szervezet által

termelt anyagokból gyógyítószereket. Riedley Frigyes londoni szemorvos jutott arra a felfedezésre, hogy Flemming Sándor dr. által a könnyekben talált bizonyos anyaggal, az úgynevezett lyzocymmel gyógyítani lehet. — A könnyeknek ez az anyaga az eddigi összes kémiai szereknél jobban, hatásosabban öli meg a baktériumokat és minden jel arra mutat, hogy ezt az anyagot az orvosi gyakorlat a legnagyobbsikerrel használhatja fel.

Egy kávéskanályi lyzocym állítólag elegendő arra, hogy bizonyos baktériumok okozta szembetegséget meggyógyítson. Riedley adatai szerint a fehér véresejteken kívül ilyen anyag van a tojás fehérjében, a répában, a husban, néhány halban és az állatok könnyeiben. Riedley számos szembetegségnél megállapította, hogy a baj keletkezését az illető könnyeinek csekély lyzocym tartalma segítette elő. A felfedező meg van győződve arról, hogy tojásfehérjéből sikerül bizonyos eljárással a lyzocymot előállítani, úgy, hogy ezért a kitűnő antiszeptikus szerért senkinek sem kell majd könnyező embertársához fordulni.

— **RÁDIO-MŰSOR.** Péntek, augusztus 24. (Romániai idő.) Wien—Grác. 17.15. Hangverseny. — Berlin. 18.30. Szórakoztató zene. — Boroszló. 17.30. Magyar zene. — Frankfurt a. M. 14. Gramofonzene. — Leipzig. 21.15. Hangverseny. — Milano. 21.50. Szimfonikus hangverseny. — München. 21.35. Operatett. — Nápoly. 21.50. Operaelőadás. — Pozsony. 22. Hangverseny. — Prága. 18.40. Hangverseny. — Róma. 22. Zenekari hangverseny. — Stuttgart. 21.15. Szimfonikus hangverseny. — Zágráb. 23. Zenekari hangverseny. — Budapest. 10.30 13. és 16. Hírek, közgazdaság. 18.45. Kerjngök. 21. Hangverseny. 22.30. Cigányzene.

— **Agy-kondenzátor.** Muel doktor — mint egy német újságban olvassuk — föltalálta az agy-kondenzátort, egy olyan készüléket, mely szellemi képességünket központossítja, meg sok szorozza értelmünket s általa a legbutább tökfilkó is olyan gondolatokat találhat ki, mint például Pascal. A nevezetes készülék — szóról-szóra idézzük — egy borszifból áll, melyet homlokunk köré kell csavarni. E borszifjak közepén van egy tartály, színes glicerinnel telve és a két végén, melyet a halántékre erősítenek, egy-egy parafakorong. Használati utasítása a következő: Mindenekelőtt egy kis viz-

szer-háromszor leheljétek az agykondenzátor tartályára, mely ennek folytán rádióelektromos központtá válik. Kössétek a homlokra, illesztek egy karosszékekbe, irányítsátok gondolatokat a végtelen felé. Tíz perc multán érezni fogjátok, hogy sajátos ihlet támad bennetek. Ekkor, ha szónokok vagytok, írjátok meg beszédeteket, ha építészek vagytok, tervezetek, ha költők vagytok, költsetek... 'Az újság, mely ezt hírdül adja, elfelejtett megemlíteni, vajjon Muel doktor épelméjü-e.

— **Bernard Shaw magyar vívóbajnokkal fotografáltta magát.** Az első magyar pünkösdi királynő Ausztráliába-megy filmeszi. Mennyit költenek a közéleti előkelőségek, a híres írók és színésznők egy nap. Magyarország leggazdagabb holdusa megírta Prielle Kornélia élettörténetét. Részletes képes beszámoló a Hotel Imperialról. Egyed Zoltán naplója a Fedák tutáról — ezek a főbb szenzációk a Színházi Élet e heti számának. Ince Sándor népszerű hetilapja ezenkívül két teljes regényt ad és a regényeken kívül még két novellát is közöl. A Színházi Élet három felvonásos és egy felvonásos darabmellékletet és nyolc oldalos kottamellékletet is ad új számához. Egyes szám ára 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. szám.

Vest Fedor báró

lesz az új bucaresti-i magyar követ.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i kiadásától.) Mai számunkban megírtuk, hogy a magyar kormány a bucaresti-i magyar követség vezetésében változást eszközöl. Villányi báró bucaresti-i magyar követ már hosszabb idő óta szabadságon van és minden valószínűség szerint nem is tér vissza Bucarestbe. Villányi bárót a kormány párisi magyar követnek szemelte ki és rövidesen elfoglalja a Párisból visszatérő Korányi Frigyes báró, eddigi párisi magyar követ helyét. A bucaresti-i magyar követséget jelenleg Vest Fedor báró vezeti, akit ez év tavaszán nevezték ki Bucarestbe követségi tanácsosnak. Értékelésünk szerint a bucaresti-i magyar követség élére Villányi helyére a temesvári származású Vest Fedor bárót nevezik ki, aki a magyar diplomáciai testületnek rendkívül képzett és rokonszenves tagja. Néhai Vest Ede báró, volt temesvári kereskedelmi és iparkamarai elnök, az Agrár Takarékpénztár egykori nagy népszerűségű vezérigazgatója fiának követévé való kinevezése a temesvári társadalom körében kiváló visszhangot kelt.

„Ne izgasd magad, Salamon...!”

Jazzbanásláger — pofoncsattanóval.

(Budapest, augusztus 23.) Szent István napján éjjel tájban az egyik pesterszébeti étterem kerthelyiségében, amely ebben az időben zsúfolva volt vendégekkel, hatalmas pofonokkal fűszerezett kinos botrányt rendezett egy fiatalember, aki ellen emiatt nyilvános botrányokozás és súlyos testisértés címén indított eljárást a rendőrség.

Pesterszébeten a Kossuth Lajos-uca Vadászkiirt című vendéglőjében estéről-estére nagy sikert aratva, játszik egy hattagu jazzband, amelynek zenészei pizsamában, szemükben monoklival, fejükön mulatságos apró cilinderrel énekelnek és táncolnak, mókás jeleneteket rögtönöznek zenésző közben. A közönség szívesen hallgatja a zenekart, amelynek vezetője, Vörös Pista, tegnap éjjel is vidáman énekelte és játszott, amikor egy jól öltözött fiatalember lépett be a kerthelyiségbe, karján egy fiatal, elegáns hölgygyel. A zenekar éppen egy divatos sláger refrénjét játszotta, amikor az elegáns pár belépett. A hangulat emelkedett volt, a vendégek jókedvűen dudolták a refrént, a karmester pedig mit sem sejtve, eléje szaladt az ujonnan érkezett vendégeknél és a fiatalember felé fordulva, jókedvűen énekelni kezdte a jól ismert sláger:

— Ne izgasd magad, Salamon, hídba, csókot úgy sem ad a lány!

A meglepett fiatalember izgatottan torpant meg. Egy pillanatig kérdően nézett a karmesterre s ebben a percben a zsúfolt vendéglő derűs hangulatában levő vendégei hangosan kacagni kezdtek. A jövevény erre végképpen felháborodott és hirtelen telemelte jobbát, akkora pofont adott a karmesternek, hogy az egyensúlyát veszítve, vérző szájjal rogyott le a földre. A fiatalember ezután rávetette magát, szerencsére azonban a többi zenészek és néhány vendég közbevetették magukat és már majdnem általános dulakodás kezdődött, mikor azután odaérkezett az őrszemes rendőr, aki véget vetett az izgalmas jelenetnek. Kiderült, hogy a pofonkódó elegáns vendég Schwarz Salamon, 26 éves magántisztviselő, aki menyasszonyával jött ide és azon háborodott fel, mert azt gondolta, hogy a zenekar durva tréfát akar vele üzni. Csak akkor esillapodott le, amikor megmagyarázták neki, hogy a zenészek őt nem is ismerték, épp így a karmester sem és a dal egy egészen új sláger, amelyet csak véletlenül játszottak abban a pillanatban, amikor Schwarz Salamon és menyasszonya beléptek. A magántisztviselő erre bocsánatot kért a karmestertől, aki azonban ezt nem fogadta el elégtételül, hanem feljelentést tett támadója ellen feltűnően durva becsületsértés címén.

Eg a nádas Arad határában.

Ma délután kigyulladt a tizenhat négyszögkilométernyi nádas, amely holnapra menthetetlenül leég. — Oltásra még gondolni sem lehet.

(Arad, augusztus 23.) Ma délután három órákor hatalmas tüzvész keletkezett Arad határában, amely most, amikor e sorok napvilágot látnak, még mindig diuhöng. A tüzet a három órákor Curtiel felé robogó vonat mozdonya okozta, amelynek szikrája lángra lobbanította a 449—450. számú órház között elterülő tizenhat négyszögkilométer nagyságú nádas. A tüzet az órházban vették észre és nyomban értesítették az aradi tűzoltóságot.

A helyszínen Aradról és Gájból mentek ki tűzoltók Polyák András parancsnok vezetésével és megjelent a tűznél Záray Jenő tűzrendészeti felügyelő is. Záray Jenő intézkedésére a tűzoltók csupán arra szorítkoztak, hogy a nádas mentén levő házakat és tanyákat megmentsék a veszedelemtől. A hatalmas területen

levő kiszáradt nádasban hihetetlen gyorsasággal terjedt a tüzvész. Oltásra gondolni sem lehet, mert a lángok villámszerűen siklanak át a nagy területen.

A nádas felett hatalmas füstfelhő sötétít el az eget és a fecskék óriási tömege röpköd a füst körül, hogy a nádasból menekülő rovarok millióit táplálékul megszeressék. A tizenhat négyszögkilométer nádas menthetetlen, ami különösen a vadásztársaságoknak okoz majd keserűséget. A nádasban ugyanis nagymennyiségben tenyészték a fácánok, amelyek most elmenekültek a tüzvész elől. A tűz még tart és előreláthatólag csak holnap délutánra fog megszűnni, amikor a nádas teljesen a tűz martaléka lesz.

Péchy Erzsi leánya Aradon szórakozott.

A szép, szőke Jónás Jutka édesapjával egy estét töltött az aradi Ujságíróklubban. Péchy Erzsi regénye a székellyhidi állomásfőnökkel.

(Arad, augusztus 23.) Tegnap este az aradi Ujságíróklubban egy érdekes, szőke, fiatal hölgy vonta magára a hallban szórakozó tagok figyelmét. A szőke hölgy Salamon Samu aradi tanár és egy idősebb ur társaságában jött el a klubba, ahol szemlélhetően jól érezte magát és nagy érdeklődéssel nézegette a falakon függő pompás festményeket. A klubban tartózkodók figyelmét különösen az a körülmény ragadta meg, hogy a fiatal szőke hölgy a megszólalásig hasonlított Péchy Erzsike, a híres budapesti primadonnához. Szinte úgy látszott, mintha a nagy művész nőne a fotellben a hangulatlámpa alatt fiatalabb kiadásban.

A kíváncsiságok érdeklődése csakhamar kielégülést nyert, mert kiderült, hogy a fiatal szőke hölgy nem más, mint Péchy Erzsike, a híres primadonnának leánya, akit a polgári életben Jónás Jutkának hívnak, az ismeretlen ur pedig, aki kíséretében volt: édesapja, dr. Jónás Alfréd ny. államvasuti titkár. Dr. Jónás leányával együtt sógora, Salamon tanár meglátogatására érkezett pár nappal ezelőtt Aradra, a professzor szórakoztatni akarta rokonait és így történt, hogy szerda este Péchy Erzsi 17 éves szőke leánya megjelent az aradi Ujságíróklubban.

Dr. Jónás Alfréd fiatalabb korában, vagy husz évvel ezelőtt állomásfőnök volt Székelyhidon. Mint nőtlen fiatalember megismerkedett egy polgárcsaláddal és vehemensen kezdett

udvarolni a familia szép szőke leányának, aki iránt csakhamar nagy szerelemre gyuladt. A vidéki kislány, akiben ugyan senki sem sejtette volna a későbbi idők Péchy Erzsikét, a nagy primadonnát, annak rendje és módja szerint férjhez ment a székellyhidi állomásfőnökhöz és vele együtt került fel Pestre. Dr. Jónást ugyanis közben a fővárosba helyezték át az üzletvezetőséghez titkárnak és ez az áthelyezés fordulópontot jelentett a szőke állomásfőnök életében. Az asszonynak szép hangja volt, ügyesen táncolt és férje, ki nagyon szeretete feleségét, örömmel teljesítette azt a kívánságát, hogy továbbképeztesse magát az éneken és táncban. Péchy Erzsi szépen haladt és a „Három a kislány”-ban, mint emlékeztetes, egyszerre nagy primadonnaként kezdett tündökölni. Dr. Jónás azonban csakhamar megbánta, hogy feleségét primadonnává képzeztette ki. Péchy Erzsi nagy sikerei után kezdte magát rosszul érezni az egyszerűbb polgári környezetben és csakhamar elvált férjétől. A boldogan indult házasetetnek egyetlen emléke maradt, egy szőke kislány: a Jutka.

A volt házastársak most már nem érintkeznek egymással és kettejük között csupán a szőke kislány az összekötő kapocs, aki az év egy bizonyos részét apjánál tölti el. Péchy Erzsi leánya különben nem sok időt töltött Aradon, mert ma reggel már vissza is utazott apjával Budapestre.

Irodalom és művészet

* Igaz mesék a címe annak az érdekes és színes elbeszélések tartalmazó könyvnek, amely Lits Antal kollegánk színes és talentumos tollából most megjelent. Az érdekesítő olvasmányokat tartalmazó könyv megrendelhető a szerzőnél.

* Molnár Ferenc darabjait megfilmesítik. Molnár Ferenc, aki szindarabjaival tömegtelen sok pénzt keresett eddig is, egy újabb értékesítési módot talált írásművei számára. A „Játék a kastélyban” filmjogát eladta egy egész vagyonért. Valószínűleg ragasztanak majd a darabhoz egy kis cselekményt, mert a három felvonáson keresztül többnyire csak dialógusokból áll a darab, ami nem nagyon alkalmas filmre.

* Szép Ernő nagyszabású filmszkeccset írt Gellért Lajos és Baló Elemér számára. Budapestről jelentik: Nagyszabású filmszkeccs fog színrekerülni a következő hetek egyikén, amelynek szerzője Szép Ernő. A szkeccs, amelynek „Május” a címe, egy boldogtalan, félreértett jó ember életéről szól tragikomikus epizódokban. A film felvételei már megkezdődtek. A férfi főszerepét Gellért Lajos játssza, a másik férfiszerepét pedig Baló Elemér. Érdekessége ennek a filmnek, amelyet úgy írói, mint színészi szempontból grandiózusnak mondanak, akik résztvettek a felvételeken, hogy a szövegrészt a magyarral egyidejűleg angolul is betanulják, mert a budapesti bemutató után a színészek egyenesen Amerikába utaz-

nak, hogy ott is bemutassák a magyar filmgyártásnak ezt a legújabb termékét.

Művészi fényképek és levelező-lapok
NAGY GÉZANÁL ARAD, Bulevardul Regina Maria 8.
megyeházzal szemben. 1098

* Az öreg színészek ligeti túmpelyét szep tember másodikára halasztották el.

Az olasz fascista párt főtitkára francia—olasz háborút jósol.

A párt váratlanul visszahívta a diákkonferencián résztvevő fascista olasz diákokat. — A francia sajtó felháborodással foglalkozik Turatti főtitkár meglepő nyilatkozatával.

Párisból jelentik: A nemzetközi diákkonferencián résztvevő olasz diákok tegnap táviratot kaptak a fascista-párt főtitkárától Turattitól, hogy haladéktalanul térjenek vissza Rómába. Az olasz diákok tegnap már el is hagyták a francia fővárost. A francia sajtó a legnagyobb felháborodás hangján tárgyalja Turatti tegnapi nyilatkozatát, amelyben a fascista párt főtitkára francia—olasz háborút jósol, mondván, hogy a fiatal olasz fascisták hamarosan össze fognak ütközni a degenerált francia néppel.

A jobboldali francia lapok mentegetik az olasz kiküldötteket, akik sokat szenvedtek a párisi antifascistáktól. A támadásokkal szemben a francia kormány egyáltalában nem védelmezte meg az olaszokat.

Fényes nappal betörték két előkelő aradi cég főtéri üzletébe.

A déli ebédszünet ideje alatt a pincén keresztül vakmerő betörők behatoltak Keppich papírárú és Fischer üvegárú kereskedésébe és kirabolták a kasszákat

(Arad, augusztus 23.) Általános izgalmat s megdöbbenést váltott ki Arad kereskedői között ez a két, hihetetlen vakmerőséggel végrehajtott betörés, amelyet ma a déli órákban követtek el a város legforgalmasabb helyén, a Neuman-palotában. A betörők két ismert és előkelő aradi céget látogattak meg: a Keppich Zsigmond-féle papírkereskedést és a közvetlen mellette levő Fischer Mór üveg- és porcellánkereskedését. Mind a két üzletben a készpénztárt vitték el és az eddigi megállapítások szerint egyetlen más tárgyhöz nem nyúltak. A város legforgalmasabb helyén, fényes nappal elkövetett betörésről a következőket jellemzi az Aradi Közlöny:

A Keppich és Fischer cégek, mint rendszeren, ma is délben egy órakor zártak és délután három órakor nyitottak ki. A déli zárórát használták fel a betörők arra, hogy az üzletekbe behatoljanak. A Neuman-palota főtéri szarnya alatt levő pincébe közvetlenül a kapu mellett van a lejárát. A pince egy hosszú folyosóból és több helyiségből áll, melyek az üzletek alá vannak építve. Minden kereskedőnek külön pincehelyisége van és a pince folyosójára akadálytalanul le lehet jutni, csupán a folyosóból nyíló helyiségek vannak elzárva erős lakatokkal, vagy vasrudakkal. Ezen a folyosón keresztül jutottak a betörők a pincehelyiségekbe, úgy hogy az ajtókat feltörték. A Keppich-cég pincehelyiségének ajtaja két vasrudal volt eltorlaszolva. A tettesek egy feszítővassal kiemelték az ajtóból a vasrudat tartó kapcsokat és bementek a pincehelyiségbe, onnan pedig egy nyitott ajtón keresztül, akadálytalanul feljutottak az üzletbe. Egyenesen a készpénztárhoz mentek és onnan kétezer lejt készpénzt loptak el.

Sokkal körülményesebb volt a Fischer-féle porcellánüzletbe a betörés. A pinceajtót elzáró vasrudakat, amikor eltávolították a

tettesek, újabb akadály előtt állottak. A cég sohasem használta az udvarfelőli pinceajtót és belülről polcokkal torlaszolta el és a polcok zsúfolva voltak árukkal. A betörők azonban itt sem jöttek zavarba. A polcok egyik részéből kirakták a bejárást akadályozó holmikot és olyan rést nyitottak, hogy egy ember keresztül férhetett rajta. Bementek a pincébe, onnan fel az üzletbe. Az eljárás ugyanaz volt, mint a Keppich-cégnél. Felnyitották a készpénztárt és az ott talált összeget elvitték. A tettesek ugyanazon az uton távoztak el, mint ahol bementek az üzlethelyiségekbe. Az üzlethelyiségekbe nyíló csapóajtát gondosan leeresztették és valószínűleg az utcára nyíló kapu sikerült észrevétel nélkül megszökniük.

A két betörést közvetlenül az üzletek megnyitása után, három órakor vették észre. Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan rendőrbizottság ment ki a helyszínre. A vizsgálat azonnal megkezdődött és a pince folyosóján egy feszítővasat találtak, amelylyel a betörők végrehajtották vakmerő tetteiket. Mind a két pincehelyiségben eldobált gyufák jelezték, hogy a betörők óvatosan, tapogatózva jutottak fel a sötét pincéből az üzlethelyiségekbe. Már a nyomozás első percében felmerült az a gyanú, hogy a tettesek kizárólag olyan egyének követhették el, akik tökéletesen ismerik a két üzlet berendezését. Aból, hogy a tettesek óvakodtak attól, hogy ez esetleges kutatásnál bünjeleket, illetve loptott holmikot találjanak náluk. Ebből pedig azt a feltevést meríti a rendőrség, hogy a tettesek a céghez közelálló egyének követhették el. A vizsgálat alapján a ma esti órákban már történt egy letartóztatás, de a gyanúsított erőlyesen tagadja a reá rótt bűncselekményt. A nyomozás tovább folyik és remélhető, hogy a tettesek hamarosan kézrekerülnek.

Pótlás végett a Tábla ma visszaküldötte az Egyesült Bank csődiratait.

Váratlanul tegnap tárgyalta a Tábla a bank csődügyét. — Csak az így formai részével foglalkozva, a Tábla a csődkeresetek kellő felbélyegzésének kiegészítését rendelte el. — 24 órán belül kell pótolni a hiányokat, mert máskép a csőd önmagától megszűnik.

(Arad, augusztus 23.) Az aradi Egyesült Bank R. T. csődügye a sok viszontagságos fordulat után mára megint újabb érdekes fázishoz érkezett el. Mint megirtuk, a temesvári tábla a mai napra tűzte ki a csődhatározat ellen benyújtott felfolyamodás ügyének tárgyalását. Előzőleg ugyan úgy volt, hogy a tábla kedden foglalkozik a felfolyamodással, hétfőn azonban arra való tekintettel, hogy a szüneti tanács kedden több büntető felbbitelű ügygel lesz elfoglalva, szerdára javították ki a terminust. Így értesültek erről az érdekeltek is. Annál nagyobb meglepetést kellett aztán, hogy a tábla Marta Sándor dr. táblai főnök elnöklété alatt váratlanul mégis tegnap foglalkozott a bank csődügyével és anélkül, hogy érdemben tárgyalta volna, az iratokat pótlás végett sürgős jelzéssel visszaküldötte az aradi törvényszékhez.

A csődügy iratai ma délben már vissza is érkeztek a törvényszékhez s a táblai határozat értelmében Ornstein Árpád, táblabíró soronkívül írásbeli végzés formájában utasította a csődkereső betétesek képviselőit, dr. Székely Aladár és dr. Sporea János ügyvédek, hogy legkésőbb 24 órán belül pótolják a bélyeghiányokat, amennyiben ugyanis a csődkereseteket — mint azt különben már a csődtárgyalás során a bank képviselőjében dr. László Lipót

kifogásolta is — helytelenül bélyegezték felül. A végzést még a déli órákban soronkívül kikézbessítették s így a pótlórovásoknak legkésőbb csütörtök déli 1 óráig feltétlenül meg kell történniük, mert ellenkező esetben a csődhatározat önmagától megszűntnek tekinthető. Abban az esetben viszont, ha a felperesi ügyvédek a hiányokat a kitűzött határidőn belül pótolják, az iratokat még pénteken visszaküldik a táblához, ahol soronkívül, valószínűleg már hétfőn foglalkoznak a felfolyamodás érdemi részével is. A tábla tegnapi határozata következtében, — amelyet éppen a felfolyamodás kifogásolása alapján hozott — szinte bizonyosra vehető, hogy a táblai tanács tisztában lévén azzal, hogy a csődkeresők mindenáron csak zavarokat szándékoznak okozni, másodsor is megsemmisíti az aradi törvényszék csődhatározatát s így az Egyesült Bank szerencsétlen, váltakozó helyzete — a rengeteg kétségbeesett kisbetétes megkönnyebbülésére — végre valahára nyugvópontra juthat.

— A világ aranykészlete. Newyorkból jelentik: A világ aranykészletéből az Egyesült Államoké három milliárd hétszázharminckett millió értékű. A második helyen Franciaország áll egymilliárd harmincnyolc millió értékkel, a harmadik helyen Anglia, utána Argentína, Japán, Spanyolország, Németország, Olaszország, Hollandia következik. A világ többi országainak összes aranykészlete egymilliárd négyszázharminckett millió értékű.

Közgazdaság.

Zürichben 3.18, Párisban 15.70 a lejt

Helyi valutaárak. (Augusztus hó 23.)
Kifizetések: Berlin 39.45, Newyork 166. London 803, Páris 6.48, Milánó 8.65.50, Prága 4.92.25, Budapest 28.84, Zágráb 2.91, Bécs 23.32, Zürich 31.82. — Áru: Márka 39. dollár 164, francia frank 6.60, angol font 800, cseh korona 5, olasz lira 8.88, pengő 29, dinár 2.92, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. — Pénz: Márka 38.50, dollár 163.50, angol font 795, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.90, pengő 28.50, dinár 2.85, osztrák schilling 23.30, svájci frank 30.50. — Irányzat: tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (Augusztus hó 23.)
Berlin 123.71, Amsterdam 208.17.50, Newyork 519.32.50, London 2520.12.50, Páris 20.29, Milánó 27.19, Prága 15.39, Budapest 90.56.50, Belgrád 9.12.90, Bucuresti 3.18, Varsó 58.20, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdezárlat. (Augusztus hó 23.)
Berlin 123.73, Amsterdam 208.27, Newyork 519.35, London 2520.25, Páris 20.28.75, Milánó 27.19, Prága 15.39, Budapest 90.56.50, Belgrád 9.12.80, Bucuresti 3.18, Varsó 58.20, Bécs 73.20.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Augusztus 23.)
Devizák: Páris 645, Berlin 39.50, London 800, Newyork 164.70, Milánó 8.64, Zürich 31.75, Prága 4.89, Bécs 23.30, Budapest 28.80. — Valuták: Napoleon 639, márka 39.28, leva 1.22, török lira 0.85, angol font 795, francia frank 6.51, svájci frank 32.10, olasz lira 8.71, drachma 2.10, dinár 2.90, dollár 163.50, lengyel zloty 18.40, osztrák schilling 23.30, pengő 28.90, cseh korona 4.94.

— Az aradi törvényszék csődöt rendelt el Szántó Dezső aradi kereskedő ellen. Ornstein Árpád táblabíró elnöklété alatt az aradi törvényszék csődbírósága ma délelőtt tartott tárgyaláson Löwinger Árpád és Tsa aradi cég kérésére csődöt rendelt el Szántó Dezső aradi kötött-szövött áru kereskedő ellen. A csőd tömeggondnoka dr. Ciumpila Péter, helyettese pedig dr. Salamon Ignác lett. Bejelentési határidő október 1., míg a csődkövetelések érvényesítésére október 8-ára, a csődválasztmány kijelölésére pedig október 11-ére tűzött ki határnapot a törvényszék. A passzívák mintegy félmillió lejt tesznek ki, amivel szemben az aktívák összege 150—160.000 lejt rug.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Hálás köszönetet mond minden rokonnak, jóbarátnak és ismerősnek, kik a felejtethetlen jó édesanya és testvér, Istentben boldogult

özv. Halmai Ferencné

elhunyásával koszorúkkal, virágcsokrokkal, részvétkifejezésekkel és a temetésen való megjelenéssel a hozzátartozók fájdalmát enyhítették.

4496

A gyászoló család.

Főtér közepén

(Minorita templommal szemben)

nagy üzlet- helyiség, azonnalra kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Mielőtt jegyet vesz

bárhol, vagy bárhová, kérdesse meg a hivatalos menetjegyárakat

Hálókoosi Társaság Menetjegy-irodájában,

szemben a Minorita-templommal, a dohánytözsde helyén. Telefon 6-57. (Ezelőtt a Központi Takarékpénztár pénzváltó helyiségében volt)

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8. Hetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel írvánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak választhetőségű elűtött kérdésekre válaszolunk. Ajánlatok, leltérek levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kövük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

ALKALMAZÁS.

HIVATALNOKNÓ több évi gyakorlattal állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4493

FIATAL művez és vaskereskedő segéd német, román, magyar nyelvismerettel keresettik. Ugyanott pékias teljes ellátással felvétetik. Zehe István, Sirta. 4495

ÜGYES, MEGBIZHATÓ KIPUTO LEÁNYT 16 bizonyítvánnyal felvesz Salgó né bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

JÓMEGJELENESŰ, szolid pmaérnök felvétetnek. Cím Győrffy „Mures” irodájában.

FIATAL érettségizett gyakornok gyár-vállalathoz felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4502

PÉNZTÁROS kisasszony (megbízható) alkalmazást nyer Kerpel Lásó könyvkereskedésében. 4506

Fűszeres tanuló magas fizetéssel felvétetik. **Pollak József** 4491 Arad, Bulev. Reuele Ferdinand II.

LAKÁS.

EGY szép üres szobát keresek elsejére. Ajánlatot az Aradi Közlöny kiadóiba kérek „Magános nőnek” 4509

KÉTSZOBÁS házat keresek lehetőleg a centrumban. Lovl. Piata Catedraiei 14. 4498

Ugy alszik, mint az angyal, ha „**ANTIPOL**”-al irtja poloskáját. Valódi csakis 2887 Weisz patikában. Üvege 20 lej.

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség **azonnalra**

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1357

VÉTELÉSELADAS.

RÁBA MOTOREKE alkatrészeket, tányéros csoroszllyát, ekefejeket, szántóvasakat stb. keresek megvételre. Sztrerek, Macea. 10505

BIEDERMAYER GARNITURA, bőrgarnitúra, perzsa kabát, silkín bunda, szőnyegek, pianinók, zongorák, ebédlő, háló, uri szoba szalonberendezések, conseil-tükrök, velencei tükör, antik komódok, vázák, antik órák, gyertyatartók, képrámák, asztalok, székek, kredencok, vitrinek, cimbalom, gramofon, szekrények, dohánvzó asztal, vázák, fotelek, antik asztali lámpák, antik székek, képek, zsolnai tárgyak, dísz tárgyak, stb. eladók Salgó né bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

FÜSZERÜZLET berendezései, újval olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4492

OLCSÓN eladó egy La „Flak” autó. Str. Mărăsesti (Kossuth) 5. 4501

MEGBIZÓIM részére keresek különböző antik szalonokat. Salgó né bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1006

MACULATURA PAPIR 5 kigras csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ha olcsón és praktikus akar vásárolni, úgy keresse fel **SALGÓNÉ** bizományi üzletét Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota, hol: **közszükségleti, háztartási, alkalmi, ajándéktárgyak, antiquitások** dus választékban **állandóan kaphatók.** Tekintse meg a kirakatot!!

OKTATÁS.

Old. tanítónő, ki perfekt német, két kísérány elemi oktatásához pusztára uriházhoz felvétetik. Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít. 4484

INGATLAN.

EGY ház üzlettel szabad Rézből eladó a legforgalmasabb helyen. Cím Ioan Tuleu Socodor 334. 4497

PANKOTÁN kéttlakásos 16 ház szabad kézből olcsón eladó. Felvilágosítást ad dr. Vajda Jakab ügyvéd. Arad, Strada Horia 2. 10505

ÜZLETEK.

FORGALMAS helyen üzlethelyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4494

SÜTŐDÉT bérbe vennék több községben. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóiba kérek. 4505

Makulatura, tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Már csak napokig tart az olcsó ramlis vásár **kiköltözés előtt** **FISCHER** Üvegüzlet **Üzlethelyiség kiadó!** 9805 **Berendezés eladó!**

BUTOR **jutányos áron kapható** **Wiegenfeld Adolf Arad** Strada Moise Nicouza (Petőfi-uca) 9-11. 8704

Bankkölcsönöket **háza és földekre pengőben 12% kamattal** vagy lejben legolcsóbban — hosszabb időre — azonnal folyósítottak. **Haász Albert** irodája Arad, Str. Eminescu 12. (Utak Forom u.)

Garázs **nagyon alkalmas helyiség,** esetleg géphasználattal is, **jutányos áron bérbeadó.** Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4476

G. 6791—1927. **PUBLICATIE DE LICITATIE.** In baza executiei de escontentare efep tuată in ziua de 24. Martie 1927 pe baza decisiului Tribunalului Mixte Arad cu Nr. 17036—1925. obiectele sechestrate in procesul verbal de executie Nr. G. 6791—1927. Un costum de haïne grf si una haină pretuite in suma de lei 3300 cuprinse in favorul soția lui Kovács Stefan reprezentat prin dr. Bochdanovitz Zoltan advocat din Arad, pentru suma de lei 310 capital, precum si speșe stabile până in prezent se vor vinde la licitatie publică in Arad, Strada Petru Rares Nr. 6. in ziua de 30. August 1928, la ora 5 d m. conf. art. de lege IX. §-ului 107. si 108. din anul 1881. al legii exec. Arad, la 31. Iulie 1928. Săf portărel. 4499

Forditsa **jövedelmének 3 százalékát** reklámra, az e célra befektetett pénz 300-szorosan megtérül, ha az **Aradi Közlönyben hirdet!**

MUZSAY JÓZSEF Arad, színházzal szemben **Nyári árjegyzéke:**
Mosóöltöny ... Lej 1300
Covercoat vászonöltöny ... 1480
Divatöltöny lenvászon ... 1650
Kétfő mosóöltöny divatszinekben ... 1950
Tennisnadrág ... 680
Mosónadrág Ia ... Lej 430
Gummikabát ... 840
Fregoll-kabát ... 2100
Gyermek-costum ... 400
Tronch-coats Ia ... 2400
Divatszabóság! Nagy posztóraktár!

BUDAPESTEN az új „**NEMZETI SZALLODA**” a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyílt **Központi fekvés (József körut 4.) a Nemzeti színházzal szemben.** TELEFON: J. 20—30. Minden modern kényelemmel berendezve. **Kitano étterem! Poigárl árak! Drehar sörcsarnok!** A vidéki társaságok találkozó helye!